

Domoljub

V Ljubljani, 22. novembra 1939

Leto 52 • Štev. 47

Strupeno ozračje

V sedanji vojski, ki divja med najbolj kulturnimi narodi na svetu, do sedaj še niso uporabljali najstrašnejšega orožja, ki si ga je izmislila človeška hudobija. V mislih imamo plinsko zastrupljenje. Toda vse se boji tega nečloveškega moralnega orožja. Bojijo se ga vojskujoče se države in nobena se ne upa začeti uporabljati tega sredstva, ker vsaka vojskujoča sila dobro ve, da ga bo uporabila takoj tudi druga. Ravno tako se bojijo tega orožja tudi nevtralne države in se že sedaj pripravljajo, kako bi se mogle v slučaju vojske braniti pred plinskimi napadi. Delajo z vso naglico podzemeljska zavetišča, v velikih množinah izdelujejo tovarne plinske maske, da bi se ljudje obvarovali neizbežne smrti in strašnih bolečin.

Takšen strahoten napad se pa že izvršuje na duhovno življenje posameznih ljudi in tudi celih narodov. Plinske bombe so bile in so še danes brezverski in svobodomiselnih časopisi, ki dajejo ljudem smernice za življenje, načela, po katerih naj bi človek živel. Z žalostjo moramo povedati, da je pravno življenje že zastrupljeno s prevratnimi in brezbožnimi načeli ali idejami, kakor se pravi bolj učeno. Temu ozračju nujno sledi zastrupljenje. Časopisi, kakor drugod po svetu, tudi pri nas poskušajo zastripiti ozračje, da bodo potem lažje širili svobodomiselnih in brezbožnih ideje. Takšni časopisi ne omenjajo Boga, nikdar ne govorijo o posmrtnosti, če pišejo o Cerkv, pišejo tako, da jo smešijo in blatijo. Nič ne pišejo o človekovi duši, ki jo mora človek rešiti za nebesa, pač pa pišejo samo o lupini, to je o telesu. Na dolgo in široko se razpisujejo o vsem tem, kar je potrebno za telo, a na dušo pa popolnoma pozabljajo.

Najhujši nasprotnik svobodomiselnega časopisa je bilo v preteklosti in je še dandanes krščanstvo. Zato pa veljajo napadi tega dela časopisja krščanstvu. Z vso brezobzirnostjo rušijo nasprotniki krščanstva vse, kar je krščanskega in katoliškega. Temu smo vsi priče v dandanašnjih dneh. Komunistem in novo poganstvo, ki imata oba za svojo osnovo brezboštvo, sta stopila v hudo ofenzivo proti Cerkv in proti Bogu. Bije se boj za življenje in smrt. Tam satanova fronta, tu Kristusova fronta, kakor je dobro označil naš nepozabni nadškof dr. Jeglič.

Vojna moč sovražnikov Boga in Cerkv je velika, a vojna moč katoličanov pa velikokrat žal tako majhna in slabotna. Res je, da šteje armada kristjanov-katoličanov približno 400 milijonov članov. Toda koliko je prepričanih katoličanov, ki po katoliški veri resnično tudi živijo. Žal, da ima katoliška Cerkev toliko uskokov ali ubežnikov, toliko izdajalcev in

strahopetcev. Dokazuje zato imamo na dlani. Samo malo okrog pogledimo in se bomo takoj prepričali o resničnosti te trditve.

Zalosten je pogled po svetu. Človeštvo je brez višjih ciljev in zato gre nujno v prepad. Današnja omika in izobrazba sta po veliki meri svobodomiselnih in brezbožnih. Središča svobodomiselnih in brezbožnih načel so v prvi vrsti mesta in od tukaj se ta zlobna načela razlivajo po časopisih tudi na deželo, med ljudstvo, ki je bilo dosedaj še zdravo in verno. Brezbožni in svobodomiselnih človek sta si napravila svoje zapovedi in ustvarila svoja načela, ki jih potem potom časopisja širita med ljudstvo na deželi. Za sedaj je prevlekokrat potegnjejo celo tiste, ki bi sicer radi ostali še dobri katoliški verniki.

Vse človeštvo se prizadeva, da si olajša in osladi življenje, zato se toliko trudi za vsestranski napredek in za novo omiko. Dve milijardi ljudi gradi to stavbo, ki je pa vedno bolj majhna. Manjka ji namreč temeljnega kamna, to je zapovedi božjih. Ni zveze med posameznimi kamni stavbe. Manjka vere in ljubezni. Edina prava podlaga in vez, so one resnice, ki jih je Bog razodel. Prav teh pa mnogi ljudje ne marajo, jih naravnost odklanjajo, ker bi omejile njih razbrzdano svobodo. Um, ki naj bi gradil, je daleč proč od Boga. Po vsem svetu se širi ta strupeni vpliv napačne omike, ki očitno vodi v prepad.

Naše izseljevanje v Francijo

O izseljevanju z vsemi slabimi posledicami se je v zadnji dobi veliko razpravljalo tako, da je podano že lepo število dobrih nasvetov, kako naj se omeji iskanje kruha v tujini. Od besed do dejanj je prilično še daleč, ker je rešitev zaradi ovir in obzirnosti težka. Zato bomo morali še nadalje gledati, kako mora iti del našega naroda v tujino zaradi golega preživljanja. Tako izseljevanje je le dokaz o naši siromašnosti, ker tem ljudem ne moremo pomagati doma. Naši ljudje opravljajo v tujini pretežno nižja dela. Doma pa se šopiri vse drugo, samo domačin bolj redko. Skoraj bi se lahko reklo, da vkljub vsemu nazažujemo.

Naše izseljevanje je bilo pred vojno usmerjeno pretežno v Ameriko. Po vojni pa se je tok izseljevanja usmeril deloma na jug, deloma na sever in na zapad v Francijo. Sicer pravijo, da je bilo prej še najboljši iti zaradi zaslužka k severnemu sosedu. Kako je to sedaj, lahko vsak sam bere. V Francijo, kjer je bilo vsaj po vojni veliko pomanjkanja delovne moči v poljedelstvu in rudnikih, so se največ izseljevali Italijani, Španci, Poljaki in Belgijci. Nekako v letu 1925 se je začelo izseljevanje v večjem številu tudi od nas.

Po podatkih izseljeniškega komisariata v Zagrebu se je izselilo v Francijo naslednje število:

Teško stanje današnjih ljudi je ugotovljeno in dognano, toda kdo je najbolj kriv tega stanja? Prav nič se ne bomo zmotili, če rečemo, da je temu kriv brezverski in brezbožni tisk. Poglejte samo, kaj imajo v rokah današnji ljudje, kaj bero, pa boste imeli takoj odgovor, zakaj je vse tako odtujeno Bogu. Potem postane razumljivo, da ljudje žive same za ta svet, saj skrbe samo zato, da si kolikor mogoče osladi življenje na tem svetu, a za dušo svojo se pa prav nič ne brigajo.

Casopis, ki ni prežet s krščanskimi nazori, ampak, ki nasprotno tajni ali pa naravnost zasmehljivo pobija verske resnice, vpliva na današnje ljudi in jih odtuja na nadnaravnemu življenju. Vse življenje gloda s čisto drugega vidika, kakor bi pa bilo treba. Na ta način se polagoma vrši razkristjanjenje. Tako je z današnjimi ljudmi. Bili so kristjani, saj so bili krščeni, pa so živeli v takšnem ozračju, namreč v ozračju, kjer ni Boga. Iz tega ozračja se je strup vsedal v njih duše, dokler niso popolnoma izgubili vere. Postali so taki kakor tisti, ki so vplivali nanje. In tisti, ki so vplivali nanje je tisk, časopis. Zato velja v celem smislu pregovor: Povej mi, kaj bereš in jaz ti povem, kdo si in kakšen si.

Ali ne bomo tak časopis potem vrgli proč? Bliža se novo leto, ko se bo začela velika agitacija za časopisje. Če smo še kristjani in hočemo še v bodoče biti kristjani, potem bomo vrgli brezbožen, svobodomiselnih in tudi navidez brezbarven časopis ven iz naših družin in naročili katoliško časopisje, katerih imamo vsaj pri nas dovolj na razpolago.

l. 1930	13.595	oseb, od tega iz Slovenije	3634
l. 1931	4.722	" " " "	2453
l. 1932	1.947	" " " "	1506
l. 1933	2.305	" " " "	1899
l. 1934	2.629	" " " "	2203
l. 1935	2.374	" " " "	2013
l. 1936	4.249	" " " "	3027
l. 1937	7.607	" " " "	4249

Po podatkih Borze dela v Murski Soboti je odšlo na delo v Francijo

leta 1934	1530	oseb
leta 1935	1967	oseb
leta 1937	2868	oseb
leta 1937	3221	oseb

Iz številk je razvidno, da je delež Slovenije večji kot polovica vseh izseljencev, vsaj v zadnjih letih. Prvi izseljenci so bili rudarji, nakar so sledili poljedelski delavci. V Sloveniji sami pa je Prekmurje najbolj prizadeto, ker je iz tega kraja več kot tri četrtine izseljencev.

V tujini ostanejo izseljenci različno dolgo. Poljedelci se vračajo skoraj vsako jesen nazaj, drugi ostanejo pa nekaj let v tujini, nakar se vrnejo. Tako je iz podatkov izseljeniškega komisariata razvidno, da se je vrnilo v Slovenijo

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Na nove boje se pripravljajo

Po bojnih preteklih teden ni bilo važnih dogodkov. Na suhem je bilo ves teden popolnoma mirno, v zraku so javili nekatere polete nemških letal nad Anglijo in Francijo ter polete angleških letal nad Nemčijo. Borb ni bilo nobenih. Izgub tudi ne. Na morju so trpele predvsem nevtralne ladje. Angleške in nemške izgube na trgovskih ladjah se iznačujejo. Od vojnih ladij je Anglija izgubila rušica, Nemčija pa dve podmornici. — To je vse.

Toda na obeh straneh javljajo velike priprave za borbe ogromnih obsegov v bližnji bodočnosti. Za dolgotrajno zatišje na frontah samo je dokaz, da sta oba nasprotnika čas izkoriščala, da pripravita vse načrte in vsa bojna sredstva za večje boje. V preteklem tednu je bil posebno glasen nevtralni tisk, ki z veliko vneto napoveduje mogočno nemško ofenzivo proti Angliji. Tudi angleški listi pripravljajo javnost na velike dogodke, ki bodo v prvi vrsti prizadeli Anglijo in Angleže. Italijan-

ski tisk je objavil iz Londona dolga poročila o tem, da velja sedaj nemški napad neposredno Angliji. Tudi nemški listi so objavili, da je za Nemčijo konec pogajanj in da je nastopil čas, ko mora odločiti orožje.

Da so te domneve resnične, dokazujejo tudi velika vojna sveta, ki sta bila oni petek skoraj istočasno v Berlinu in v Londonu. V Berlinu je Hitler ves dan sprejemal generale in politike in so bile določene zadnje podrobnosti za bodoče dogodke. V Londonu so bili sklepi glede bodočnosti. Objavili so samo enega, a je daljnosežen. Francija in Anglija se za dobo vojne združita v eno samo gospodarsko enoto. V gospodarskem pogledu postane ena sama država pod enim vodstvom in pod enim postavami. Ta sklep da je bil potreben, da se pripravita na dolgo vojno, na vsa mogoča presenečenja, in da še bolj stisne obroč okrog Nemčije. Stojimo torej pred velikimi dogodki.

Potniška ladja zadel na nemško mino

Holandski potniški parnik »Simon Bolivar« je v noči od sobote na nedeljo naletel blizu angleške obale na plavajočo mino ter se ob eksploziji potopil. Parnik je imel 8400 ton in je vozil okrog 400 ljudi. Parnik je plul v srednjo Ameriko in holandsko Indijo. Pri eksploziji je bilo okrog 100 ljudi ranjenih, ubitih je bilo ali pa se potopilo 90 ljudi. Angleško mornariško poveljstvo je takoj po nesreči izdalo uradno poročilo, v katerem pravi, da je bila mina, ob katero je zadel »Simon Bolivar«, nemška blokada mina. Angleško pomorsko poveljstvo ni v predelu, kjer se je holandski parnik potopil, položilo nikakih min, vrh tega so pa angleške mine take, da postanejo neškodljive takoj, ko se odtrgajo od svojege sidra, kakor to določajo mednarodni predpisi. Potop »Bolivarjac« predstavlja po potopitvi »Athenic« novo hudo kršitev mednarodnega pomorskega prava po Nemcih.

Rešeni pripovedujejo: Po eksploziji je večina potnikov in mornarjev skočila v vodo oblečena kakor je bila. Ladja je bila ob eksploziji v bližini vzhodne angleške obale. Ladja se je takoj nagnila. Vsi, ki so videli, da ni prostora v rešilnih čolnih, so skočili v morje, ki je bilo pokrito z debelo plastjo

črne olja. Rešilne čolne je bilo mogoče spustiti samo na eni strani v morje, ker so se na drugi strani razbili zaradi nagnjenosti ladje. Ko so spuščali rešilne čolne, pa je nastala še druga, enako strašna eksplozija. Po prepričanju potnikov je prvo eksplozijo povzročila mina, na katero smo naleteli, drugo pa mina, ki jo je tok prinesel proti ladji. Takoj po eksploziji je nastala v sprednjem delu ladje razpoka, tako da se je začela ladja potapljati.

Ladja je odplula iz Amsterdama oni petek ob 22 ter je ob zori bila blizu vzhodne angleške obale, ko je nastala eksplozija. Zaradi eksplozije so popokale vse cevi za bencin in olje ter centralno kurjavo, tako da so bili vsi potniki v kabinah popackani od olja. Do druge eksplozije je prišlo okoli 15 minut po prvi. Ladijska radijska postaja je bila uničena ob prvi eksploziji. Plast olja na površini je verjetno povzročila, da so se valovi pomirili in da se je veliko ljudi, ki so plavali, zaradi tega rešilo.

Neki potnik, ki se je vračal v angleško Guyano, je izjavil časnikiarjem: Bil sem na zadnjem mostu, ko je prišla prva eksplozija. Pritisk zraka me je vrgel na krov. Ko sem vstal, sem videi ob sebi dva mrtveca. Ker ni

movino. V prvi vrsti skrbe za to vez naši izseljeniški duhovniki. Seveda vsega ti tudi ne zmorejo. Javnost se je pod vplivom Rafaelove družbe vendar pričela zanimati za to vprašanje. Pa tudi izseljenci imajo več družtev, ki skrbe za versko in narodno vzgojo — a to še vse premalo — ker so okoliščine vedno težje.

Francoski poslodavci so z našimi ljudmi v splošnem zadovoljni. Saj izpodrivajo celo tuje izseljence zaradi svoje pridnosti. Zlasti poljedelski delavci so na dobrem glasu. Zalostno je le, da imajo od tega korist predvsem Francozi. Res, da si izseljenci nekaj prihranijo in pošljejo domov, da se prežive pozimi. Povprečno se računa, da prinese poljedelski izseljenec na jesen domov, n. pr. leta 1935 6000 din, leta 1937 pa le 4000 din.

Tujina je le tujina in mačeha. Zalostno je pri tem to, da se morajo izseljevati tudi ženske, kar ni priporočljivo.

Ali se bodo kdaj pri nas te razmere izboljšale? Zaenkrat vsaj ne vidimo izhoda.

Poslednja sodba

Na koncu cerkvenega leta smo. Prihodnja nedelja bodo že peli adventni svonovi, resno sicer, pa veselo napovedujejo jutro novega cerkvenega leta.

Danes pa jemlje Cerkev slovo od svojega starega leta. Beremo evangelij poslednje sodbe, ko bo prišel naš Odrešenik kot strog in pravičen sodnik soditi žive in mrtve.

Naš Gospod sam je povedal svojim apololom o njem. Besne so njegove besede. Tu ne govori človek človeku, temveč kralj večnosti v tigar rokah je usoda sveta.

Da, enkrat mora priti dan, ko bo zmaga la božja modrost in neskončna pravičnost nad vso slobo in krivico, ki jo je svet storil Kristusu in njegovim vernim. Enkrat mora priti dan, ko bo Kristus smagostavno poveljčan od vseh, tudi od tistih, ki so ga zavrgli. Enkrat mora priti dan, ko bo čednost prejela plačilo, pregreha in krivica pa svojo kazen. Enkrat mora biti Kristusu, ki je za vse človeštvo kri pretil, dano priznanje, pa bodisi v ljubezni ali v trepetu.

Kdaj pride poslednja sodba? Na to vprašanje človeški um nima odgovora. To je v večnem božjem sklepu. Za nas tudi ni važno. Mnogo važnejše je vprašanje: Kaj bo z nami oni da? Na to vprašanje pa je odgovor znan: za nas bo resoljna sodba izpadla tako, kakor posebna takoj po naši smrti. Pri tej pa bomo sojeni po naših delih v življenju. Pot, po kateri naj hodimo skozi življenje v srečno večnost, nam pa je točno zatrtal Kristus in njegova Cerkev.

bilo upanja, da bi našel mesto v rešilnem čolnu, okoli katerih se je prerivalo veliko potnikov, sem skočil v vodo in zaplaval. Dosegel sem neke deske, ki sta se jih držala že dva potnika, od katerih je imel eden prebito roko, drugi pa zlomljeno nosno kost. Malo pozneje smo slišali drugo eksplozijo. Takrat se je ladja potopila. Nas je pozneje rešila neka majhna ladja.

Nek uradnik, ki se mu je posrečilo rešiti se z majhno hčerko, pripoveduje: »Ni bilo mogoče najti mesta v rešilnem čolnu. Vzel sem otroka v naročje ter skočil v vodo, ki jo je pokrivalo črno olje. Posrečilo se mi je doseči plavajoči zaboj, ki sem ga izpraznil in položil vanj otroka. Ostal sem v vodi čez eno uro ter plaval in potiskal zaboj pred seboj. Otrok se je zelo hrabro držal ter je bil preplašen samo ob prvi eksploziji ter sploh ni jokal. Po enournem plavanju naju je rešila neka ladja.

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 13 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

leta 1939	1637 oseb
leta 1935	1282 oseb
leta 1936	1279 oseb
leta 1937	2203 oseb

Iz tega je razvidno, da jih ostane vedno več v tujini. Računa se, da je bilo koncem leta 1937 nad 35.000 Jugoslovanov v Franciji.

Naši ljudje prebivajo raztreseno skoraj po vsej Franciji, največ jih je v obmejnih krajih: Moselle, Pas de Calais, Seine, kar silno otežkoča držati med njimi narodno skupnost. Prepričani samim sebi, se tudi sami ne brigajo za siromašno domovino. Že ko se izselijo, so bili vsaj prej prepričani usodi, pomagali so si le zaanci med seboj. Kakih drugih opor niso imeli, zato ni čudno, da so bili za nas izgubljeni. Kako malo se sliši o tem vprašanju že v naših čolah. Vse mogoče se učiti, ali o lastnem narodu tako malo. Saj ni treba zato učnih knjig, le pove naj se jim več, kam morajo naši ljudje v tujino.

Šele v zadnjih letih se opaža razveseljevanje o medsebojnih zvezah izseljencev z do-

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o **Cerkveni letopis.** Umeščena sta bila: Josip Stupica, župnik v Prežganju, na župnijo Kresnice, in Ivan Poljanec, župni upravitelj v Lučinah, na župnijo Trstenik. Podeljene so bile župnije: Bela cerkev Jožefu Strahu, župnemu upravitelju istotam. Prežganje Leonu Kristancu, kaplanu v Ribnici, in Dol pri Ljubljani Francu Lovšinu, župniku v Rakitni. Za župna upravitelja sta bila imenovana: Stanislav Skvarča v Kočevju in Viljem Pipp, kaplan v Polhovem Gradcu, za župnijo Lučine. Premeščeni so bili kot kaplani: Janez Oražem iz Šmihela pri Novem mestu k sv. Jakobu v Ljubljani, Ivan Sitar iz Tržišča v Ribnici in Jožef Ferkulj iz Moravč v Polhov Gradec. Nameščen je bil za kaplana v St. Gotard Anton Zidar, duhovnik reške škofije. V senjsko škofijo je šel službovat Ignacij Bergelez, kaplan v Stopičah. Konkurni izpit sta opravila Alojzij Jenko, kaplan v Preserju, in Franc Urbanc, kaplan v Cerknici. Mašniško posvečenje je 29. oktobra prejel v Rimu Karel Truhlar. — Duhovnik Jožef Gregorič je bil imenovan za suplenta narodnega jezika na škofijski klasični gimnaziji.

o **70 letnik je postal Leopold Cigler**, čevljar v Novem mestu. Cestitamo!

o **Ob šestdesetletnici rojstva** je bil g. senator Franc Smodej odlikovan za svoje narodno delovanje z redom sv. Save I. stopnje. Iskreno čestitamo!

o **Za častna občana je imenoval občinski odbor** v Predosljah ministra za javne zgradbe dr. Kreka in bana dr. Marka Natlačenca.

DOMAČE NOVICE

d **Krompirjev trg v Ljubljani.** Tržni dan je bil prav živahan. Veliko je bilo vrvenje na krompirjevem trgu na Sv. Petra nasipu, kamor so pripeljali nad 10 velikih kmečkih voz dobrega krompirja iz raznih bližnjih in daljnih krajev. Nekateri vozniki so rabili celo noč, da so prispeli ob zgodnjih tržnih urah na trg. Cene krompirja so se od zadnje sobote, ko je bil po 1.50 din kg na debelo, zvišale kar na 1.70 din. Cene so se gibale med 1.55 do 1.70 din. Še vedno je veliko povpraševanje po krompirju. Krompir je bil to pot hitro razprodan. Še mnogo več ko krompirja, je bilo na trgu zeljnatih glav, ki so bile od 1 do 2 din glava, po teži pa po 0.60 din kg. Na trgu je bilo nad 20 voz, naloženih z zeljnatimi glavami. Opažati je, da si nekateri špekulanti nabavljajo velike množine krompirja in da prestrezajo že na mestni meji kmete ter jih nagovarjajo, da jim prodajo krompir kar na debelo. Ti špekulanti spravljajo krompir potem v shrambe in čakajo, da se bodo cene dvignile in bodo tako spravili dobiček. Ali bo res tako?

d **Nekaj neumljivega.** Največji bolniški zavod za duševne bolnike v Sloveniji in drugi največji zavod v Sloveniji sploh, bolnišnica za duševne bolezni na Studencu, je v stiski, kakršno si komaj moremo misliti. Kakor čujemo, je uprava bolnišnice že večkrat pisмено in celo brzojavno posredovala na pristojnih mestih v Belgradu, naj se vendar do-

voll 10 odstokov zadržanega kredita, določene za prehrano bolnikov. Zavod na vse svoje prošnje doslej ni dobil niti odgovora, čeprav mu denarja primanjkuje in je že izčrpal zadnja sredstva za prehrano bolnikov. Če bodo njegove prošnje za izplačilo zadržanega kredita ostale še delj časa nerešene, potem grozi zavodu katastrofa. Od današnjega dne naprej zavod namreč nima niti dinarja, s katerim bi mogel plačati nabavo kruha, mleka in mesa. Ker živimo v razmeroma hudih časih in ker zavod porabi velikanske količine živil, je razumljivo, da ne bo mogel dolgo jemati na up. Zato mu ne bo preostalo drugega, kakor da začne duševno bolne pošiljati domov in da počasi bolnišnico izprazni. Teško si mislimo, kako bo odgovorila na tak postopek naša javnost, ki se upravičeno razburja nad premajhnim razumevanjem za naše državne bolniške ustanove. Upajamo, da zavod ne bo prisiljen storiti ta zadnji, vprav obupni korak, in da bodo na pristojnih mestih v Belgradu v najkrajšem času dovolili izplačilo zadržanega kredita za prehrano.

d **Moške in fantovske površnike, suknje, damske plašče, otroške in dekliske plašče za sime** dobite domače delo najceneje pri Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

d **Vrhovne zadržno svere za banovine** Hrvatske nameravajo ustanoviti. Izdelan je baje že osnutek zanjo. Zastopniki hrvaškega združenstva so že nekajkrat posredovali na merodajnih mestih pri banski upravi v tej stvari. Kakor poročajo zagrebški časopisi, so jim tam obljubili, da bo to vprašanje v najkrajšem času zadovoljivo rešeno.

d **Pomenljiva 10letnica** je bila te dni za vzhodni del Ljubljane, kjer se je do leta 1935. raztezala moščanska občina. Njen tedanji župan J. Oražem je pred 10 leti 17. nov. 1929 stavil v občinski seji predlog, da določi občina Moste za nujno potrebno zgradbo katoliške cerkve na ozemlju moščanske občine 200.000 dinarjev, kajti dotlej ni bilo v celi občini cerkve, kajti dotlej ni bilo v celi občini cerkve razen male kapelice pri karmeličankah na Selu. Ta prelepa zamisel za splošno verskega življenja v tedanji

občini Moste je obrodila izredno bogat sadj, ker so tekom preteklih deset let na njenem ozemlju vrasle kar tri hiše božje: Cerkev sv. Družine, ki je postala deležna velikodušnega občinskega daru, veličastna cerkev sv. Terezije D. J. na Kodeljevem ter lična javna kapela sv. Vincencija v Zeleni jami, ki sta pa vrasli le iz milodarov požrtvovalnih vernikov.

d **Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti** cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še danes trgovski hiši Stermecki, Celje, po novi cenik in vsrce.

d **Vse zaloge bodo popisali.** Na seji odbora ministrov, ki je bil na zadnji ministrski seji izvoljen za preučevanje socialnih in gospodarskih vprašanj, so se bavili z različnimi prečeti gospodarskimi vprašanji, ki bi jih bilo treba nujno rešiti. Predvsem so govorili o vprašanjih državnega posredovanja na kmetnem in živinskem trgu ter je bilo sklenjeno, da se bodo v državi takoj popisale vse zaloge pšenice in koruze. Razen tega je odbor razpravljati tudi o cenah živine doma in v tujini. S temi vprašanji se bo odbor še bavil, ter bo natančno preučil sedanji položaj v zvezi z veliko razliko cen živini, in sicer razliko med ceno na kmetih in ceno, po kateri izvozniki prodajajo živino na tuje. Na prihodnji seji bo omenjeni odbor ministrov znova razpravljati o tem. V zvezi s splošno podražitvijo življenjskih potrebščin v Jugoslaviji je ministrski odbor za socialna in gospodarska vprašanja preučil tudi položaj takoimenovanih kartelov, ker je znano, da trgovci in drugi gospodarski krogi v posameznih krajih sporazumno določijo skupne cene za ta ali oni pridelek in tako ustanove nekak kartel, ki hudo prizadene vsa nižje sloje.

d **Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi** vzemite jutraj na tešče kozarec naravnega »Frans-Jesele voda.

d **Dvanajstine?** Ustava določa, da mora vlada predložiti do 1. novembra vsakega leta narodnemu predstavništvu novi preračunski predlog. S tem dnem je torej rok za vložitvi državnega preračuna za leto 1940-41 že potekel. Zdaj pa narodnega predstavništva nimamo, vsaj poslancev ne, in zato ni bilo mogoče tega storiti. Na dobro obveščenih mestih pravijo, da vlada tega preračunskega načrta sploh ni izdelala. V političnih krogih menijo, da bi bilo to vprašanje najbolje rešiti

Živeli dragi naši Hrvatje!

— Pod vodstvom hrvaškega nadškofa dr. Alojzija Stepinca in drugih hrvatskih cerkvenih knezo — med njimi je bil tudi krški škof dr. Srebrnič — je bilo 14. novembra sprejetih pri sv. očetu v Rimu 250 hrvaških romarjev. Papež Pij XII. je nagovoril romarje v hrvaščini: »Hvaljen Jezus, dragi naši Hrvatje! — Romarji so pričeli navdušeno vzklikati sv. očetu, ki je nadaljeval svoj govor v latinščini:

V svojem govoru je podčrtal, da je preteklo deset vekov, od kar je papež Ivan I. poslal hrvatskemu narodu naslednje besede: »Razprostrtih rok vas pozdravljam in z očetovsko ljubeznijo gojim apostolsko naklonjenost do vas.« Dalje je sv. oče v svojem govoru podčrtal udanost in zvestobo, ki jo je hrvatski narod gojil do Svete stolice polnih 13 vekov, kar daje stalnost in gotovost, da

bodo tudi danes ob času verskih borb in razprtij še dalje ostali zvesti katoliškemu nauku in določbam sv. Cerkve po primeru blaženega Nikole Taveliča. Sv. oče je nato govoril o nauku katoliške vere Kristusove in pozval vse, da odprejo srce nadnaravnemu življenju, da so ponosni na najvišje zedinjenje s Kristusom v sveti Evarhiziji, da vzgajajo svojo mladino v božjem strahu in da skrbno čuvajo svoje katoliške šole. Svoj govor je zaključil sv. oče z besedami papeža Pija VIII.: »V svojih molitvah, spominjajoč se vas pred Gospodom, vas bom razprostrtih rok pripodal Bogu in s svojim blagoslovom vas v Kristusu Gospodu našem blagoslovljam, da se tukaj in v večnosti s telesom in v dušo blagoslovljeni z Gospodom veselite.« — Sv. oče je končal svoj govor v hrvaščini: »Živeli dragi naši Hrvatje!

Kdo se boji banovine Slovenije?

»Slovenski delavec« prinaša članek o slovenski banovini ter med drugim naglašja tudi, da so nekateri ljudje, ki se je boje. Dobesedno pravi o teh:

»Tisti, ki so v polpretekli dobi nepoklicani proti volji lastnega naroda gospodarili s pomočjo tujih moči nad našimi in delali v našo škodo za svoje osebne koristi, so se tu zopet znašli v hrastem objemu. Zavedajo se, da jim svobodni narod in v njem svobodni stavovi ne zaupajo in da jih bo ta prvi priliki porinil iz pozornice našega javnega življenja. Tako stojijo v eni vrsti naši JNSarji s svojimi glasili in ves njihov desni tabor, prav tako pa

na ta način, da bodo na podlagi ustavnih določb uvedene dvanajstine, ki se bodo izvajale vanj v prvih mesecih prihodnjega leta. Dokončne rešitve tega vprašanja sicer še ni, a v političnih krogih smatrajo, da bo najprej izvedena finančna razmejitev med osrednjo vlado in banovino Hrvatsko ter bodo na podlagi tega razdeljeni dohodki in izdatki, šele potem pa da bo izdelan osnutek proračuna, ki ga bo novo narodno predstavništvo nato odobrilo.

d Naša moka. Pri svoječasnih pogajanjih med jugoslovanskim in nemškimi trgovinskimi zastopstvom v Beogradu je bilo sklenjeno, da bo naša država prodala Nemčiji 2500 vagonov moke. Kakor pa smo izvedeli, je Nemčija zaprosila še za 4000 vagonov moke, ki jih bo tudi dobila, ker glede nakupa naše pšenice nič več ne pride v poštev Švica, ki zdaj dobiva moko iz Francije. Italija si je pri nas zagotovila dobavo 300 vagonov moke, poleg tega pa je naročil pri naših izvoznikih tudi Vatikan, in sicer 50 vagonov. Vatikan bo to moko plačal v dolarjih.

d Čigav je vol? Dne 9. novembra so našli v okolici Višnje gore ob državni cesti štiri leta starega vola, rujavkaste dlake in z belo liso na hrbtu. Vol je bil zelo biten in je najbrž padel s kakega tovornega avtomobila. Na stegnu ima vrezani črki L. K. Dosedaj — ko to pišemo — se muči z njim orožniška postaja v Višnji gori.

d Po pogosti nosečnosti morejo žene z žensko redno uporabo pol kozarca naravne »Frans-Josefove« granke vode zaščititi na tebe, z lahkoto doseči izpraznjenje črev in nražno delovanje želodca. »Frans-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopljeje pripočena in se dobiva povsod.

B. vr. 23.00 od 4. oktobra 1937.

d Draginja in Hrvatje. Ono sredo je bil v Zagrebu sestanek v Gospodarski slogi, ki je razpravljal o pobijanju neopravičene draginje. Po mnenju poročevalca dr. Rudolfa Bičanica je potrebno, da se odrede najvišje cene pšenice in koruze, kakor tudi, da se ustavi nadaljni izvoz pšenice in moke. Nadalje smatrajo, da je potrebno odpraviti vpliv na najvišje cene, ki ga ima zadržanje blaga v skladiščih in spekulacija z izvozom in uvozom. Drugi zopet predlagajo popis zalog industrije na surovinah in izdelkih.

d V pesnemanje! Ožji odbor zagrebških dobrodelnih društev je imel te dni sejo, na kateri je sprejel važne sklepe glede zimske pomoči zagrebškim siromakom. Po podatkih, ki jih je zbral odbor, so se razna zagrebška pod-

jetja, denarni zavodi, trgovci itd. zavezali, da bodo zbrali nad dva milijona dinarjev v to svrbo.

d Čvrsto in neustrašeno naprej! Prve razsodbe po uredbi o pobijanju draginje in brezvestni spekulaciji je v Ljubljani že izrekla policija. Kršitelji uredbe so bili obsojeni na globe od 50 do 500 dinarjev oziroma na 1 do 10 dni zapora.

d Vinska trgatav v Dalmaciji je bila letos za 25 odstotkov slabša, kakor pa so pričakovali. V Sloveniji bo vzlic temu dalmatinskega vina dovolj, ker pišejo, da je močnejše od lanskega.

d Ukinjenje davka na iganjekube zahteva kmetje iz podgorske občine v bližini Sarajeva. Dvomimo, če bo uresničenje te želje kmetškemu stanu res v prid.

d Zelo pametna. Na sestanku, ki jo je sklicala o vprašanju pobijanja draginje in brezvestne spekulacije »Gospodarska sloga« v Zagrebu, je več govornikov zahtevalo odločitve o oblasti, naj sploh prepovejo izvoz pšenice in koruze ter določijo cene tem pridelkom.

d Nova župnija na Rakeku. Pravosodni minister dr. Marković je odobril ureditev nove župnije na Rakeku in mesto župnika na tej fari s pripadajočimi zakonikmi prejemi.

d O pritetih in izvršnih delih na banovinskih in občinskih cestah na območju okrajnega cestnega odbora Kočevje, za dobo od 1. do 15. novembra 1939 nam poročajo: L. Pričeta dela: Na banovinski cesti II-165 Kočevje—Koprivnik—Črnomelj se je pričelo v odsekih od km 21—22.000 z razstreljevanjem

skaznih cestnih predelov v cestniču samem (cesta ni tlakovana). II. Končana dela: Na banovinski cesti II-163 Dolenja vas—Kočevska Reka—Novi Lazi se je končal del novogradnje in valjanja cestniča.

d Ječmen dela klasje. Ječmen je začel spet iti v klasje, čeprav smo že sredi novembra, in sicer v južnem delu Hercegovine, kjer je zadnje čase vladalo pravo poletno vreme. Na njivah, kjer so spomladi kmetje pridelali ječmen, je to žito zdaj v pozni jeseni znova bujno pognalo in začelo delati klasje. Tudi v teh južnih krajih je to zelo redek primer. Niti starejši ljudje ne pomnijo, da bi kdaj sredi novembra žito znova pognalo. Oglasili so se takoj tudi vremenski preroki, ki so nepovedali, da bo zima v teh krajih letos izredno mila.

d Pravilas in bujso. Ministrski odbor za gospodarska in socialna vprašanja je imel sejo pod predsedništvom ministra za trgovino in industrijo dr. Ivana Andresa. Odbor je razpravljao o državnem naslopu na žitnem in živilskem trgu ter o drugih vprašanjih, ki so nastala v zvezi s sedanjimi razmerami. Odbor je sklenil, da se takoj izvrši popis pšenice in koruze, ki se nabaja v mlinih in pri trgovcih.

VINA dolenska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani.**

d Zaradi umora svoje žene je bil čevljar Ciril Bučan iz Britofa pri Kranju obsojen na 15 let ječe.

d V Zagreb sta prišla na posvet nemška gospodarska strokovnjak dr. Berthold in M. Franck.

Ricinus bude sačeli s prihodnjim letom sejati tudi pri nas, tako je bilo sklenjeno na seji pristojnih ministrov te dni. Ta sklep je bil sprejet zato, da bodo naše tovarne lahko uporabljale domač tovrsten pridelek in ga ne bo treba drago plačevati v tujini. Drugo leto bodo v naši državi zasejali z ricinusom 3500 katastrskih jutrov zemlje in sicer v Podonavju in na Posavju. Privilegirana izvozna družbe bo nabavila tudi potrebno število strojev za predelavo ricinusa. Proizvajalci ricinusovega olja bodo stroje dobili tudi že prihodnje leto.

d Zanimive smage v Zagrebu. Na kmetijsko-gozdarski fakulteti, kjer so bile vložene

Tako Spanci, kako pa mi?

Španski notranji minister je izdal zelo stroge odredbe glede filmov in obiska mladoletnikov. Zanimivo pa je, da se španska zakonodaja ne omeji le na to, da izvestne filme označuje kot neprimerne za mladino, temveč da je tudi poskrbela, da dobi mladina dovolj sebi primernih filmov na pogled. Uvod k zakonu pravi: »Silna razširjenost filmov in vpliv, ki ga imajo na navade, miselnost in нравnost mladine, zahtevajo od države ustrezajočih ukrepov, ki naj mladino varujejo pred škodo, ki bi jo mogla imeti od neprimerljiv filmov.« Odredba določa, da mladina pod 14 leti k splošnim predstavam nima pristopa. V primeru, da bi se tako določba ne upoštevala, bo kaznovan podjetnik kina in pa starši mladoletnika, oziroma njih namestniki. Last-

niki kina morajo od mladoletnikov zahtevati potrdilo njih starosti. Pri nadaljnjem neupoštevanju te ministrske odločbe se lastniku, oziroma najemniku kina vzame pravica. Nadalje zahteva odredba neko število predstav, ki jih mora vsak kino dati za mladino. V krajih, kjer je več kino-dvoran, mora vsak dan eden izmed kinogledališč igrati mladinske predstave.

To so gotovo jako pametne odredbe. Španija, ki je toliko pretrpela v državljanski vojni, se zaveda, da bo samo z zdravo mladino, ki bo poštena in pravna, mogla znova zgraditi državo k novi moči in novemu življenju. Zal, da pri nas tega spoznanja še ni mamo,

tri liste, so frankovci zmagali s 108 glasovi, skupina Hrvatske seljačke stranke je dobila 82, lista levičarjev pa 55 glasov. Na pravni fakulteti, kjer je bila udeležba pri volitvah zelo velika, je tudi zmagala skupina frankovcev nad nasprotno listo HSS z 217 proti 172 glasovi.

d Preračun ljubljanske Delavske zbornice za l. 1940. določa 2.697.407 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

d Hrvatski politični kaznjenci, ki so bili izpuščeni iz zaporov, so ustanovili svoje društvo. Član tega društva je tudi dr. Maček.

d Dirje svinje v Medmuru. Dne 14. novembra se je čakovskim lovecem nasmehnila lovska sreča. Posrečilo se jim je izslediti celo čredo divjih svinj, ki so najbrž zašle z južne strani, t. j. iz hrvaškega Zagorja. Divjih svinj drugače ni dobiti v tukajšnjih loviščih. Zato je nenaden pojav te divjačine zbudil mnogo zanimanja in ugibanja med prebivalci. Ustreljena je bila velika, okrog 80 kg teža svinja, ki jo je zadel tik pod srce želez. restavrater v Čakovcu Strukelj Mirko, drugo pa njegov logar Štefok.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Zagrebški listi poročajo, da so kraljevi namestniki podpisali volivni zakon za hrvaški sabor.

p Slovenski gospodarski krogi so avtonomno Slovenije. Ker liberalno časopisje več ali manj prikrito piše proti samoupravi Sloveniji po vzgledu Hrvatske, je zanimiv sklep Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, ki se glasi: »Zelimo, da se v okviru predvidene zakonite možnosti tudi dravski banovini da široka upravna, gospodarska in finančna samostojnost, da bi mogla točno zadostiti potrebam, ki jih nalaga sedanjí čas in ki so v izredno korist pospeševanju našega kulturnega, socialnega in gospodarskega razvoja ter zgradbe našega gospodarstva.

p Cprav bi bili pasivni... »Hrvatski dnevnik« prinaša uvodnik, ki se v njem peča s senatskimi volitvami, o katerih pravi, da

Hrvatov niti daleč tako ne zanimajo kakor pa saborske, nakar prehaja na potrebo finančne ureditve Hrvatske. Potem pa na koncu takole veli: »Oni dan je minister pravosodja dr. Lazar Marković na neki konferenci omenil, češ da so na Hrvatskem zgoj pasivni kraji, zaradi česar Srbi nimajo prav nobenega vzroka ugovarjati, ker Hrvati zahtevajo samostojnost pri financiranju svojih zahtev. Ko bi bilo tudi res, da smo res tako pasivni, kakor nas nekateri opiaujejo, bi bila naša želja po samostojnem gospodarstvu samo dokaz naše poštenosti in želje, da živimo iz svojih moči. Ne želimo ničesar drugega, kakor je to, da se pravično in sporazumno ugotovi, kolikšen doprinos za skupne zadeve sorazmerno odpade na Hrvatsko, koliko pa je potrebno za nujne potrebe, nakar naj bi se tako ugotovilo, kako naj se poiščejo viri skupnih in svojih dohodkov. Naša skrb pa bo, da bomo z dobrim gospodarjenjem in poštenostjo upraviteljev Hrvatske onemogočili vsakršno korupcijo, izrabljanje in izkoriščanje, nakar bomo svojo deželo gospodarsko in prosvetno dvignili, poleg tega pa še uživali vse dobrote politične svobode.«

p Kraljevski namestniki so imenovali 37 senatorjev, med njimi dva Slovence: dr. Koročca in dr. Kulovca. Kralj. namestniki lahko imenujejo prav toliko senatorjev, kolikor jih je bilo izvoljenih.

NESREČE

n Vlak ga je povozil. Dne 18. novembra okrog 1 popoldne je v bližini železniške postaje v Devici Mariji v Polju povozil brzovlak do smrti Dušana Nemečka, rojenega leta 1921. v Ljubljani in uslužbenega pri potujočem vrtiljaku, ki zdaj gostuje v Vevčah. Ponesrečenec je po rodu Čeh in za njegovo nesrečo sploh niso vedeli, dokler niso dobili obvestila iz Zidanega mosta.

n V kotel, v katerem se je kuhalo 16.000 kilogramov mila je padel delavec Peter Mozec v tovarni »Schichovogac mila v Osiljeku. Imel je opravka v bližini tega kotla, pa mu

BAYER

Paznja Vas varuje razočaranja

Zato že pri nakupu Aspirin tablet, pazite na Bayerjev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.

ASPIRIN
TABLETE

Dolaj reg. pod št. brojem 32608 od št. št. 1938.

je pri tem na deski spodrsnilo, da je padel vanj. Delavec je takoj prihitel ponesrečenca mu tovariši na pomoč in ga potegnili iz kotla, seveda vsega opečenega. Kljub njegovim hudim opeklinam pa upajo, da mu bodo zdravniki rešili življenje.

n Z odra je padel 46-letni tesar Franco Debevec, doma iz Laz in zaposlen pri izgraditvi stavbe v Dolenjem Logatcu. Pri padcu je dobil veliko zevajočo rano na glavi.

n Nesrečni alkohol. V zadnjem času se vrste po raznih slovenskih krajih krvavi pretepi, ki so terjali že tudi smrtne žrtve. Ne bo mo žalostnih dejstev podrobno opisovali. Rej čemo le: Pamet, pamet, ljudje božji!

n V prepad je strmoglavil. V soteski Boben pri Trbovljah se je oni večer okrog 10 pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje 42letnega rudniškega poduradnika Grozdnika Stanka iz Trbovelj. Grozdnik je šel s svojo ženo k svaku k Sveti Katarini nad Trbovljami. Tu je bil ves dan in šele proti večeru se je z ženo vračal proti svojemu domu. V soteski Boben blizu gostilne Plaznik se je nekoliko ustavil in se s hrbtno naslonil ob cestno ograjo, ki naj bi varovala potnike in voznike pred prepadom, ki zija pod cesto. Nesrečen slučaj je bil, da je ograja odpovedala in se zrušila v prepad. Grozdnik je strmoglavil v prepad, padel na skalo in se prebil lobanjo.

n S kolesom v avto. Ono soboto popoldne je služitelj davčne uprave 63letni Jernej Milavec iz Ljubljane vozil s kolesom proti Šiški. Prav v trenutku, ko ga je hotel prehiteti zmerno vozeči osebni avto inž. Likarja, se je zavil na levo. Pri nenadnem udarcu je dobil Milavec hude poškodbe, ki jim je v bolnišnici podlegel.

d V Cerkniskem jezera je utonil 20 letni France Petrovič iz Dolenje vasi pri Cerknici.

n Konzurne in druge naše zadrage, ki leto za letom svojim članom-odjemalcem nudijo v nakup tudi »Družinske Pratičke« s podobo sv. Družine, vabimo, naj isto naročajo v Jugoslovanski knjigarni ali v Prodajalni H. Ničman v Ljubljani. Naša splošno priljubljena »Družinska Pratička« je posebno primerza kot lep dodatek k Miklavževemu darilu za mado in staro.

Za Krekov spomenik

Ob Krekovi smrti je bila naša javnost tako prepričana, da mora veliki mož dobiti v Ljubljani spomenik, da so pričeli prihajati prispevki v ta namen, še preden je bil Krek pokopan in preden se je ustanovil kak odbor za zbiranje potrebnega denarja.

Prvi odbor za postavitvev Krekovega spomenika je pod predsedstvom pisatelja dr. Frana Detele poskrbel Kreku orjaški nagrobnik na pokopališču. Ni pa nadaljeval dela, da bi bil Kreku postavil spomenik tudi v mestu, ampak je preostanek nabranega denarja v znesku 21.454 din izročil mestnemu magistratu ljubljanskemu za dijaške ustanove, častče na ta način velikega prijatelja dijaštva.

Vendar so čutili Krekovi prijatelji in znanci vsa leta po njegovi smrti, da bi moral Krek dobiti spomenik tudi v mestu, ne samo na pokopališču, in da mora postavitvev tega spomenika oskrbeti rod, ki je s Krekom živel in ki pozna iz lastnega doživetja, kaj je bil Krek Slovencem, južnim Slovanom in vsemu slovanstvu.

Leta 1940. bo 27. novembra petinsedemdeseta obletnica Krekovega rojstva, 8. oktobra

1942 pa bo petindvajsetletnica njegove smrti. Vsaj za petindvajsetletnico smrti mora spomenik v Ljubljani že stati!

Tega se zaveda odbor za Krekov spomenik, ki se je obnovil leta 1932., in se tem potom ponovno obrača na vso javnost s prošnjo. Vsak, ki se za zaveda, kaj pomeni Krek v življenju in v zgodovini slovenskega naroda, naj pošlje razmeram primeren prispevek, da se postavi možu, ki je odšel na prvo službo z geslom: »Za druge smo, ne zasec in ki je ostal temu geslu na nedosežen način zvest vse življenje.

Saj, če ti postavimo spomenik, ga postavimo najboljšemu, kar je v nas: Tvoji veri, Tvojemu upanju in Tvoji ljubezni — bodočnosti naše domovine, Jugoslovanstvu (Oton Zupančič ob Krekovi smrti).

Darovi naj se pošiljajo na naslov: Zadruga zveza. r. z. z. o. z., v Ljubljani, Tyrševa cesta 29. (čekovni račun št. 10.751), s pripombo, da je znesek namenjen za Krekov spomenik.

Odbor za postavitvev Krekovega spomenika v Ljubljani.

Naš prosvetni program

(Iz govora dr. Hohnjeca na obč. zboru Prosvetne zveze v Mariboru.)

Kristusova ljubezen in resnica: to je naš prosvetni program in naše vrhovno vzgojno načelo. Velika večina slovenskega ljudstva priznava ta program. Brez nasprotovanja pa ta program med našim ljudstvom ni in tudi prej ni bil. Pobija ga med delavstvom marksistični socializem in komunizem, ki smatra po Leninovem geslu vero kot opij za ljudstvo, da bi dosegel svoj namen, ki ostane vedno nespremenljiv, se komunizem uvršča iz znanih razlogov v ljudsko fronto ali pa v vrste 8. tabora, ki ga napovedujejo naši Sloveniji. Nasprotuje mu liberalizem, ki razširja med meščanskimi krogi, posebno med mladino po prosvetnih in športnih organizacijah, zlasti po

Sokolu, svobodomiselnosti, od Boga in vere povsem neodvisno uravnavanosti. Na podeželje prodira ta struja, ki je protivna programu o Kristusovem kraljestvu, pod kmečko-stanovsko zastavo. Nedavno je podeželsko liberalno glasilo svoje načelno stališče tako-le opredelilo: »Pravična in pravilna ureditev socialnih vprašanj, da bosta v njej posameznik in narod deležna kar največje svobode, je nedosegljiva po načelih vere.« Jasna posledica tega stališča je: Kristus in Cerkev naj se izločita iz javnega življenja. In prav to stališče je zaradi svoje porabe v narodni in mednarodni politiki dovedlo do razmer, ki so rodile vojno.

DROBNE NOVICE

d) Duhovniške vesti. Zupniško Svečina ob severni meji je dobil g. Franc Babšek, mestni kaplan v Celju. Za prvega kaplana v opatijski cerkvi v Celju je postavljen prof. Fr. Ks. Korban, za drugega kaplana pa je imenovan Franc Tominšek, kaplan v Ljubnem.

d) Izeljenski duhovnik g. Ivan Camplin, ki se je pred nedavnimi vrnil iz Francije, je postavljen za kaplana v Dolnji Lendavi. Izeljenski duhovnik g. Ivan Škafar javlja, da se bo v kratkem vrnil iz Nemčije, kjer se že pripravljajo transporti za odhod v domovino.

d) Za novega predsednika Banovinske hranilnice v Mariboru je bil izvoljen odvetnik dr. Josip Leskovar.

d) Poročil se je znani sadjar Ant. Jelen v št. lju pri Velenju s priključeno pesnico Marijo Brenčičevo iz Podlpe pri Vrhniki. Mnogo sreče!

d) Stolni in mestni župnijski urad v Mariboru sprejema prostovoljne prispevke za notranjo prenovitev.

d) Protituberkulozni teden v Mariboru je vrzel letos vsega skupaj čistega 37.789 din. Delodajalci so zbrali 10.088, delavci 6652, žo-že 6634, prodane zastavice so vrgle 6011 in zbirka nabiralnega dne 2491 din.

d) Trgovci v Murski Soboti bodo zapirali svoje trgovine do konca februarja že ob 6 svečer. Sklep so sprejeli z ozirom na varčevanje s kurjavo in razsvetljavo.

d) Velike tembele priredi v nedeljo dne 26. novembra gasilski četa pri Sv. Ani v Sl. goricah.

d) Opokarna na Pragerskem odpušča delavce. Vzrok je bajz zastoj izvoza opeke.

d) Trimesečni gospodinjški tečaj bo od 5. decembra do 5. marca v Vel. Polani v Slov. Krajinu.

d) Celjska mestna občina razpisuje službe za štiri policijske stražnike, dva policijska agenta in mestnega tržnega nadzornika. Prosilci za policijo ne smejo biti stari nad 30 let. Prošnje je vložiti do 10. decembra pri predsedništvu celjske mestne občine.

d) Na gasilski veselici v D. Lakoči v Prekmurju je plesala tudi — šolska mladina.

d) Za Maistrove borce. Prošenj za podelitev spominske kolajne zaenkrat ni treba vlagati, ker bo Zveza Maistrovih borcev razposlala svojim članom tiskane vzorce za prošnje, ki jih bo treba točno izpolniti. Potrebno pa je, da si vsakdo že sedaj oskrbi potrebne dokaze, listine, katerih prepisi morajo biti

soodno overovljeni. Rok za dostavljanje prošenj Zvezi Maistrovih borcev je 1. jan. 1940.

d) Od 53 učencev jih je neredko samo 20 v šoli v Centibi v Slov. Krajinu; 33 jih opravlja za mal denar bogatašem delo v vinskih gorah.

d) Pomagajte Dijaški kuhinji v Ptuj! Zaradi velikega števila podpirancev in znižanih podpor oblasti se obrača odbor Dijaške kuhinje na vse prijatelje našega dijaštva, da bodisi v naturalijah, bodisi v gotovini prispejete ustanovi na pomoč, da ne bo sredi zime zaspala. Zato ne odklanjajte nabiralca, ki bo prihodnje dni potkal na vaša vrata!

d) Davica je precej razširjena v Ptuj in okolici. Nekaj otrok je že umrlo. Najboljše jamstvo proti tej zavratni bolezni je cepljenje otrok.

d) Zvišanje delavskih plač za 10%. Zveza industrijev v Mariboru je na svoji zadnji seji sklenila, da se tekstilnim delavcem v Sloveniji povišajo mezde z ozirom na veliko draginjo življenjskih potrebščin. Povišanje je stopilo v veljavo že 6. novembra ter so dobili tekstilni delavci zadnjo meozo že temu primerno izplačano. Povišanje mezde je bilo upravičeno ne samo zaradi draginje, ki postaja vse hujša, temveč tudi zaradi tega, ker je tukajšnja industrija zvišala tudi cene svo-

jih proizvodov. Nujno potrebno bi bilo, da bi se zvišale tudi mezde delavcem ostalih panog.

d) Tembele s desetimi tembeljskimi debitki priredi v nedeljo, 28. nov. Prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob Taboru.

d) »Mariberski sadjar«, list za zadržno vzgojo in gospodarstvo. Prva številka je izšla 1. novembra v Mariboru.

d) Poštne ravnateljstva v Ljubljani naj ne opozarjamo na neznosne pošne razmere v Slov. goricah in pričakujemo takojšnje odpočit!

d) Dijaki iz Marjanišča so igrali ono soboto v Prosvetnem domu v Murski Soboti žakoiigro »Franc Pizarroc. Dober uspeh.

d) Zaradi pošega lastnega gospodarskega poslojja je bila obsojena Katarina Vuk iz Apač na 4 mesece strogega zapora.

d) Bencina je manjkala tudi v Celju. Vse javne črpalke so zaprte.

d) Delavci-nametilenci v Celju naj jim prej zamenjajo svoje stare poslovne knjižice za nove, ki jih dobe pri predstojništvu mestne policije v Celju. Po novem letu ne bi smel biti nihče zaposlen s staro poslovno knjižico. Pohitite že sedaj, da ne bo pred novim letom prevelikega nava'a.

d) 2000 sadnih drevese je kupila Sadjarska podružnica v Mozirju od Gabr. Korena in jih daje svojim članom in tudi drugim sadjarjem v Savinjski dolini.

d) Ureditev Drave med Lokami in št. Janjem. Začetek novembra je bila druga licitacija za ureditev Drave v omenjenem odseku, preračunava na 796.000 din. Gradbeno podjetje inž. Pretnar iz Ljubljane je ponudilo 0,2% popusta in bo torej prevzelo delo za 794.500 din. Takoj, ko bo licitacija potrjena, bodo začeli z delom.

d) Splavarski praznik. Iz Sv. Ožbaltu ob Dravi nam poročajo: V nedeljo, 12. nov. smo slavili običajni splavarski praznik. Do Martinove nedelje se v glavnem vrši splavarstvo po Dravi in se ta dan zaključuje z zahvalno službo božjo, pri kateri se splavarji sponinjajo predvsem svojih med letom pri nevarni službi ponesrečenih tovarnišev. Dravski splavarji so večinoma organizirani v naši stranki in je bil na ta dan tudi občni zbor krajevne ustanove pri Sv. Ožbaltu. Poročal je bivši narodni poslanec Gajšek iz Mare-

Trgovska zbornica za sezonske delavce

Dne 15. nov. je zborovala v Ljubljani Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Na koncu je sledilo 11 samostojnih predlogov, katere so vložili posamezni zbornični svetniki. Prvi je prišel na vrsto predlog J. Hrstelja iz Gornje Radgone o vprašanju sezonskih delavcev v tujini. G. Hrstelj je med drugim izjavil, da vprašanje naših sezonskih delavcev v tujini ni samo gospodarsko vprašanje Prekmurja in naših severnih krajev, ampak narodno-gospodarskega značaja. Letno gre nad 10.000 slovenskih ljudi v tujino za kruhom, namesto da bi našli zaposlitve doma in se ne bi izgubljali za naš narod in naše gospodarstvo. Zakaj je tej mladini usojeno, da si išče svoj borni kruh v tujini. G. Hrstelj je končno predlagal, naj se opozore vse merodajne oblasti na slabe gospodarske in socialne razmere prekmurskega in obmejnega prebivalstva Slovenskih goric. Iz

posojila za večja gradbena dela naj se takoj določijo večja javna dela v teh krajih, da bodo delavci vsaj delno zaposleni, namesto da so navezani na zaslugek iz tujine. Ostale delavce iz Prekmurja in obmejnih krajev, katerih ne bi bilo mogoče zaposliti v domačem kraju, naj bi zaposlili pri različnih večjih delih v ostalih krajih Slovenije. V to svrbo naj se preosnuje dosedanji urad za sezonske delavce v tujini, ki naj s pomočjo oblasti preskrbi tem delavcem delo doma. Vsa zbornica je sprejela predlog, ki naj na merodajnih mestih tolmači potrebo prizadetih delavcev ustvariti doma boljše življenjske razmere, kakor jim jih je doslej nudila tujina, z velikim odobravanjem. Enako je bil z velikim odobravanjem sprejet tudi drugi predlog g. Hrstelja glede izboljšanja materialnega položaja državnega uslužbenstva.

100.000 din vreden kovček ukraden

Pred dnevi se je pripeljal v Maribor Rus Slavko, zastopnik celjske draguljarske tvrdke Lečnik. Rus je imel s seboj kovčeg, v katerem je bilo 600 ur in raznih drugih dragocenosti za 100.000 din. Kovčeg je prinesel v vežo restavracije v Jurčičevi ulici v Mariboru nosač, medtem ko je Rus obiskal sosednjo urarsko trgovino. Ko se je zastopnik vrnil h kovčegu, ga ni bilo nikjer. Zastopnik za tako znatno vsoto okradene celjske tvrdke je koj javil tatvino policiji, da izsledi krivca. Lastnik oškodovane tvrdke Lečnik je razpisal nagrado 10.000 din onemu, kateri bi izsledil držnega tatu dragocenosti.

Mariborska policija je zajela kradljive pišče v teku nekaj dni. Kovčeg je ukradel 19-letni brezposelni delavec Ivan Maček z Meljske ceste v Mariboru. Pri razpečavanju ukradenih dragocenosti so mu pomagali: 34-

letni mesarski pomočnik Ivan Klavž, 32-letni hlapec Anton Vajs, 20-letni hlapec Janez Lazar ter brezposelni delavec Ivan Peklar. Od 541 ukradenih ur je našla policija 353. Peklar je odnesel izpraznjeni kovčeg v gozd za Košaki, kjer ga je razrezal na drobne koščke ter jih razmetal po hosti. — 14 ukradenih ur so našli pri raznih osebah pri Sv. Martinu pri Vurbergu. To ure je Peklar prodal na mariborskem svinjskem sejmu. Vse ure izvirajo iz tatvine dragocenega kovčega, o katerem smo poročali. Ena od teh ur, ki so jih dobili pri Sv. Martinu, je bila vredna 1000 dinarjev. Peklar pa jo je prodal za 50 din, O. Klavžu, ki je tudi zapleten v tatvino kovčega, se policija vedno bolj prepričuje, da je nevaren tat in da se je mnogo bavil s prodajo ukradenih predmetov.

berga, ki se je posebno zavzemal za naše splavarje, da so dobili polovično vožnjo; nadalje, da je dobil Sv. Ožbalt javno telefonsko govorilnico in železniško postajališče, katero služi prebivalstvu ne samo od Sv. Ožbalta, ampak cele občine Kapla, Gradišča in Svetega Duha na Ostrem vrhu. Predsednik novega odbora politične stranke pri Svetem Ožbaltu je zopet delavni Tevže Čas, les. trg. in veleposesnik. Sestava odbora je gotovo jamsvo za dober uspeh.

d) Obrtniški sestanek. V hotelu »Poštat« v Celju je bil pred kratkim sestanek predsednikov, podpreds. in zaupnikov skupnih obrtniških združenj v Celju, na katerem so razpravljali razna prepeča obrtniška vprašanja. Posebno se je razpravljalo o draginji v Celju in o odboru za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije v Celju. Zastopniki združenj niso zadovoljni, da se ni upošteval predlog združenja za imenovanje člana v odbor za pobijanje draginje.

d) Javna dela v šmarnskem okraju so prejšnji mesec zelo napredovala. Tako zdaj poročajo predvsem o napredovanju dela na banovinskih cestah druge vrste: Loka—Virštajn—Golobinjek, Sladka gora—Lipoglav, Sodna vas—Rogaška Slat, in Zibiva—Brezje. Na prvi cesti so na odseku Golobinjek pripravili v drugi polovici oktobra potreben gramoz, na odseku Zamerk pa so pripravili gramoz in kamenje, poleg tega pa so tlakovali cestišče od km 1.350 do km. 1.400. Tu so zidali tudi muldo na vsej dolžini plazu, t. j. od km 1.320 do km 1.370. Na banovinski cesti Sladka gora—Lipoglav so potekala zemeljska dela v odseku od km 0.550 do km 0.650. Pripravili so poleg tega kamenje za tlakovanje. Dela pri banovinski cesti Sodna vas—Rogaška Slatina so obstojala iz prevoza kamenja in tlakovanja cestišča od km 0.600 do km 0.800. Omeniti je treba še zemeljska dela v Večni vasi na banovinski cesti Zibiva—Brezje.

d) Slinavka in parkljevka. Ker se je v okoliških okrajih pojavila slinavka in parkljevka, je kr. banska uprava v Ljubljani do nadaljnjega prepovedala v Mariboru in okoliških okrajih vse svinjske in živinske sejme.

d) Železniški promet z Nemčijo. Pričenši od 15. nov. vozi na progi Maribor—Št. II—Spielfeld—Strass dnevno potniški vlak št. 614, ki odhaja iz Maribora ob 7, in poštni

vlak št. 611, ki prihaja v Maribor ob 17.37. Zato pa izostane dnevno na progi Maribor—Št. II vlak št. 9662 z odhodom iz Maribora ob 5.30 in ob nedeljah in praznikih vlak št. 9611 s prihodom v Maribor ob 7.38.

d) Zelo primerno Miklavžev darilo za staro in mlado je naša »Družinska Pratikca« s podobo sv. Družine. Vsebina novega letnika 1940 je posebno bogata, poučna in zabavna in nudi vsakomur nekaj, kar ga posebno zanima. Krasi jo 16 strani krasnih slik v bakrotisku. Opozarjamo tudi na razpis nagradne uganke, s katero so združena lepa kujžna darila. Zahtevajte povsod samo našo »Družinsko Pratikco«.

Zahvala.

Upravi »Domoljuba« izrekam prisrčno zahvalo za požarno podporo v znesku

1000— din,

ki mi je je izplačala, ko mi je vse do tal pogorelo.

Tudi v nadalje hočem biti naročnica »Domoljuba« in naročnico vedno plačati pravočasno, kar tudi drugim toplo priporočam.

Laško, dne 5. novembra 1939.

Marj Bezgovšek.

d) Skozi lino je skočil na dverišče. V Gradiškem dolu pri Rogaški Slatini je med fanti prišlo do pretepa, v katerem sta dva fanta 29-letnemu kočarju V. Dolšaku prebila lobanjo. Dolšaka so ono sredo pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer so ga zdravniki takoj obvezali. Poškodba pa je bila precej huda in bolniku se je pričelo blesti. V tej zmedenosti je vstal, šel na kirurški oddelek in se je tam razgovarjal z bolniki in tožil, da bo moral umreti. Napisal je tudi poslovilna pisma. Nato pa je odšel na podstrežje in skozi lino, pri kateri razobešajo zastavo, skočil na dverišče in obležal na mestu mrtev.

d) Na kup gramoza je zavozil. Ono nedeljo zvečer se je vračal z motornim kolesom skozi Ptuj domov 27-letni Vl. Pušnik, dnevničar pri davčni upravi v Mariboru. Z njim se je peljala tudi Anica Brumec, 25-

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Čudno sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

letna učiteljica s Ptujске gore, ki je sedela na sedežu za Pušnikom. Na Ljutomerski cesti je hotel prehiteti Pušnik drugega motociklista, pri tem pa je zadel s laktom čevljarja ptujске bolnišnice Berceta, ki se je peljal s kolesom. Motociklist je najbrž pri tem izgubil prisotnost duha in oblast nad vozilom, tako da je zavozil na kup gramoza, kjer se je prevrnil. Oba vozača sta dobila hude poškodbe, Pušnik po obeh rokah in glavi, A. Brumčeva pa po nogah. Oba sta morala iskati takoj zdravniške pomoči v bolnišnici, kjer se sedaj zdravita. Tudi Berce je odnesel precejšnje praske po obrazu.

d) V pol metra globok potok je padel ter utonil 70-letni kovaški mojster P. Rakež iz Črne na Koroškem.

d) Ko je kahal žganje se je prevrnil veliki kotel in vrela brozga je hudo opekla po vsem telesu posestnika Jakoba Radoška od Sv. Trojice v Halozah.

d) Žrebe je brenilo dveletnega posestnikovega sinčka Frančka Arnejčiča iz Cirkulan pri Sv. Barbari v Halozah. Revčku je zdrobilo čelne kosti.

d) Zbesnel vol. Posestnik Anton Švaro od Male Nedelje je pasel vole na travniku in je enega vola čistil. Nenadoma je ta vol zbesnel, vrgel gospodarja ob tla in ga tako obdelal, da mu je nalomil križ in mu hudo poškodoval obe nogi.

d) Dva požara. V Trnovljah pri Celju je zgorelo Kožuhovo in Fazaričovo gospodarsko poslopje. Velika škoda. — V Zalogu pri Št. Petru je uničil ogenj Sedminekovo gospodarsko poslopje.

d) Ko sta se metala. Pri posestniku J. Munda na Bresnici so spravljali steljo. Med drugim delavci je bila tudi Marija Petek iz Bresnice. Ko so nagrabili listja, so se za šalo začeli metati. Nesreča je zahtevala, da je M. Petek padla Mundi na trebuh, da se mu je pretrgala črevesna mreža. Munda je v ptujski bolnišnici podlegel poškodbam.

d) Gerelo je pri posestniku Bartalančiču v Vodarcih pri Murski Soboti. Niti živine niso mogli rešiti.

d) Sam si je vzel življenje. V Selcih pri Sv. Rupertu v Slov. goricah je izvršil 47-letni zidar in posestnik Franc Zorec na strahovit način samomor. Zorec, ki je bil hud alkoholik ter se je zaradi tega z ženo neprestano prepiral, se je zaklenil v svoje stanovanje, vzel britev ter si na postelji ležeč prerezal trebuh. Zadal si je 15 cm dolgo in zelo globoko rano. Ko ga je njegova žena klicala in ni dobila odziva, je šla po sosede. Skozi okno so videli Zorca sključenega na postelji. S silo so odprli vrata ter ga našli nezavestnega s prerezanim trebuhom. Poklican je bil takoj zdravnik, ki je nesrečnega z injekcijami spravil samo toliko k zavesti, da je pred orožniki izjavil, da je dejanje izvršil popolnoma sam, nato pa je umrl.

Zahtevajte povsod naš list!

RAZGLED PO SVETU

Churchill je prepričan o zmagi

Mornariški minister Anglije Churchill je imel po radiu govor, v katerem je podal nekak pregled vojne po 10 tednih. V glavnem je izjavil: Sila Anglije in Francije raste. Skušali smo preprečiti vojno, ker se to ni posrežilo, bomo sedaj vodili vojno do konca. Ni se vedno strinja s Chamberlainom, toda reči mora, da se sedaj Chamberlain z isto vztrajnostjo kot za mir, bori sedaj za zmago. Grožnje, ki jih naslavlja narodni socialisti v sednjem času na Anglijo, smatra samo kot znak slabosti nar. soc. režima, Mi ne grozimo. Vel. Britanija je pripravljena vzdržati vse napore in danes stori to tem lažje, ker se je okrepla njena mornarica in njena suhozemna vojska. Z vsakim dnem se vojaška sila Anglije še bolj spopolnjuje. Napadi podmornic so pod nadzorstvom in britanska pomorska trgovina se v redu razvija. Od 4000

parnikov je 2500 parnikov stalno na morju. V moč angleškega orožja. Zaveznik Anglije je letalskih bojih se je izkazala velika predčas. Če mine zima brez večjih dogodkov, smo prvo bitko že dobili. Cela vrsta dogodkov se je obrnila v našo korist. Italija je ohranila svojo nevtralnost. Z Japonsko ni prošlo do novih sprovov. Sovjetska Rusija je zapahnila nemško prodiranje na vzhod. Nihče ne more oporekati velikanski pomembnosti dogovora s Turčijo. Ko je govoril še o Holandski in Belgiji, je dejal Churchill: Če bomo premagani mi, potem bodo zaslužene vse države razen Amer. združenih držav. Če pa zmagamo, potem bodo svobodne tudi Avstrija, Českoslovaška, Poljska in vse šloveške pravice bodo zaščitene. S prepričanjem o zmagi zaveznikov je končal Churchill svoj govor.

Goreči petrolej pokončal do 2000 ljudi

Pretekli teden je izbruhnil požar na otoku Gunila v bližini jezera Maracaibo v ameriški državi Venezueli. Ogenj je nastal v nekem nočnem zabavišču zaradi eksplozije pri plinski svetilki. Mesto Maracaibo je po veliki večini naseljeno z delavci, ki so zaposleni na bližnjih petrolejskih poljih. V kratkem času je bilo vse mesto v plamenih. Računajo, da je dozdaj pomrlo do 2000 ljudi. V trenutku, ko je požar izbruhnil, je bilo v mestu nad 3000 moških, žensk in otrok. Kakor hitro so zvedeli za to nesrečo, so hiteli na kraj požara gasilci in drugi ljudje na splavih in čolnih. Jezero Maracaibo, ki je prekrito z debelo plastjo nafte, se je spreminilo v ognje-

no morje. Takoj v začetku požara je zgorelo okoli 300 lesenih hiš, ki so stale tik ob jezeru. Požar se je razširil s strahovito naglico preko lagun in se približuje tudi edinemu mostu, ki veže mesto na otoku s kopno zemljo in po katerem bi se prebivalstvo edino moglo rešiti. Ljudje so iz strahu pred smrtjo skakali v jezero, da bi se rešili. Z neko malo ladjo se je rešilo 200 ljudi. Vsak boj s tem ogromnim požarom je popolnoma brez uspeha. Predsednik republike Aleazar je ukazal tridnevno narodno žalovanje. Na vseh poslopih v prestolnici so razobešene zastave na pol droga.

POLJSKA

Še vedno berbe po poljskem ozemlju. Nemške oblasti so posrile ukrepe proti zahrbtnemu vojskovanju, s katerim se morajo boriti po vsem poljskem ozemlju, kjer ostanki poljske vojske, pa tudi civilno prebivalstvo napadajo nemške vojske in člani narodno-socialističnih varnostnih oddelkov. Kjer katerega Nemca ubijejo, dajo nemške oblasti, če se to zgodi v naseljih, iz vseh bližnjih hiš postreliti po enega človeka. Truplo ubitega Nemca ter trupla postreljenih Poljakov ležijo nekaj časa sredi kraja, kjer je do umora prišlo.

Štrahna komunistična divjanje. Dva poljska odvetnika, katerima se je posrečilo v zadnjih dneh oktobra zbežati iz Lvova, sta angleškemu listu »Daily Express« podala izjavo o strahotnem komunističnem terorju, ki vlada na vzhodnem Poljskem. Po tej izjavi je bilo pomorjenih brez števila poljskih in ukrajinskih duhovnikov, učiteljev, odvetnikov, zdravnikov in sploh inteligence. Boljševiki so povsod najprej prijeli izobražence in jih takoj postrelili, ali pa poslali v notranjost Sovjetije neznan kam. Čiščenje se še kar naprej nadaljuje. Na površje so prišli najslabši ljudje, večkrat navadna poulična drhal, ki živja proti vsem, ki so v prejšnjih razmerah

imeli kak pomen ali položaj v javnosti. Ječe so polne jetnikov, katere pobijajo brez kakega sodnega postopka. V Koniuhi v okraju Brzezani je bilo 25. septembra ustreljenih 60 ukrajinskih izobražencev, ki so jih Sovjeti spravili skupaj iz vse okolice. Tudi Lvov je popolnoma v znamenju terorja GPU. V Lvovu je bilo mnogo ljudi postreljenih. Sovjetska GPU atika predvsem za ukrajinskimi izobraženci. Ljudje, ki pripadajo izobraženim krogom, a tudi bivši častniki in uradniki, izginejo čez noč, da nihče ne ve kam. Ob malem potoku v okolici Lvova je bilo sredi oktobra ustreljenih nad 200 poljskih oficirjev, ki so jih zajele sovjetske čete.

ČEŠKA

Dijaške demonstracije. Nemško časopisje piše: Pred kratkim je poskušala skupina čeških razumnikov, ki so v zvezi z bivšim predsednikom češkoslovaške republike dr. Benešem kaliti mir in red v češkomoravskem protektoratu z večjim ali manjšim odporom. Pri tem se je dalo ugotoviti, da so vodje tega odpora tudi na čeških visokih šolah. Ker so se 28. oktobra in 15. novembra ti ljudje spozabili tako daleč, da so posamezne Nemce tudi dejansko napadli, so vse češke visoke šole zaprte zdaj za tri leta. Devet študentov, ki so zakrivali omenjena dejanja, je bilo postreljenih, večje število pa je zaprtih. Nemški krogi poudarjajo, da je razumljivo, da mlade razgrete študentske glave, ki so bile vzgojene v duhu povojne Českoslovaške republike, niso zadovoljne s sedanjim stanjem. Zato ni izključeno, poudarjajo v istih krogih, da se bodo taki dogodki odigrali tudi v zasedenih delih Poljske. V mirnem času bi Nemčija šla mirno preko takšnih dogodkov, toda v razmerah, ki vladajo zdaj, mora važno takšno gibanje brezobzirno zadušiti.

Drobne novice

Voditelj ameriških narodnih socialističnih Nemcev Kuhn je bil obsojen na leto ječe, ker je leta 1924 v sumljivih okoliščinah potoval s tedanjo miss Ameriko.

Sovjetski poslanik v Berlinu je v nemškem znanjem ministru protestiral proti temu, da Nemčija še vedno prodaja Finski orožje, zlasti protiletalske topove.

Nemški škofje se bodo sestali na konferenci v Berlinu 25. in 26. novembra.

Švicarska vlada je protestirala v Berlinu zaradi preleta švicarskega ozemlja po nemških letalih in zaradi granat, ki so ob obstreljevanju francoskih letal padle v Basel, pri čemer je bilo več ljudi ubitih in ranjenih.

NEMČIJA

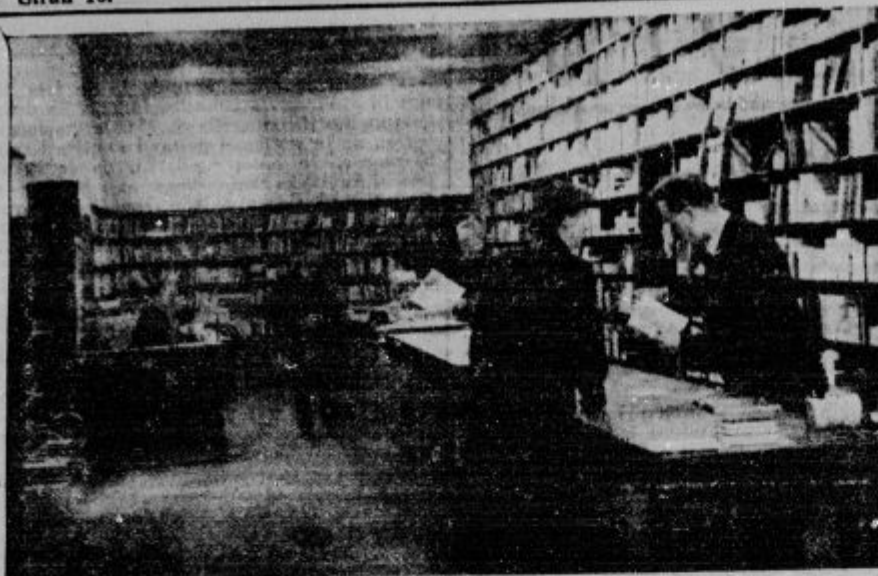
Pijanci ne smeje v gostilne. Nemški notranji minister je odredil, da osebe, ki so čisto preko mere upijanijo, ne smejo obiskovati gostiln, kjer točijo alkoholne pijače. Krajevna policija ima nalog, da pijance na prepoved opozori. Prepoved sama se lahko naša samo na kraj, kjer se dotična oseba nahaja, lahko pa se razširi na vse državno ozemlje in velja največ za dobo enegz leta. Kdor bi gostilne kljub prepovedi obiskoval, plača do 150 mark kazni, v težjih primerih pa ga kaznujejo na 6 tednov zapor.

FRANCIJA

Kardinal Verdier in mir. Ob spomenu na dan premirja v svetovni vojni je opravil pariški nadškof, kardinal Verdier, v kapeli pariške vojaške akademije službo božjo, ki so ji prisostvovali številni visoki častniki in tudi general Hering. Po evangeliju je imel kardinal kratek nagovor, kjer je izrekel trdno zaupanje, da bo francoska armada še enkrat izvojevala svobodo sveta. Po sv. maši je kardinal podelil vesoljno odpuščanje vsem padlim vojakom v svetovni vojni 1914—1918, in vsem žrtvam nove vojne.

Redovnice v službi domovine. Kakor poročajo iz Pariza, so vse francoske redovnice mobilizirane, da nudijo pomoč v stiskah, ki jih je vojna povzročila. Tako je dejansko pomagalo 250 redovnic pri izpraznitvi Pariza. Prefekt okraja Seine je javno pohvalil službo redovnic. Okrog 600 redovnic je opravilo v Parizu poseben tečaj za varstvo proti letalskim napadom. Več kot polovici pariških sanitejskih postojank bodo pri letalskih napadih redovnice nudile pomoč. Nekaj stotin redovnic je v bolnišnicah Rdečega križa in pri zdravstvenih oddelkih zadaj za fronto.

Mašniško posvečenje na fronti. V nedeljo, 12. nov. je bilo v neki mali cerkvi tik za utrdbami francoske Maginotove črte mašniško posvečenje treh vojakov v aktivni službi. Obrede je opravil strasburški škof

V novo prenovljeni prodajalni Jugoslovanske knjigarne

Nova šola v Svečinal nad Skofjo Loko je bila dne 29. oktobra blagoslovljena. Veljala je brez prostovoljne tlake in materiala, ki je bil darovan, nad 400.000 din. Šola je ponos škojloškemu okraju.

V nedeljo bo odprta nova meščanska šola na Viču. Stroški za zgradbo šole z vso opremo, z ureditvijo vrta ter igrišče znašajo 4.600.000 din

Pred nekaj leti prenovljena kapela na največjem bregu na pokopališču v Vučjigomili

Amerikanez Kelly sedi na koncu zastav na vrhu nebotičnikov in se mu nič v glavi ni vrtelo. Na tem mestu je pojedel še več sreskov.

Najnovejša italijanska bojna ladja, 85.000 tonska križarka »Impero«.

Levinja v berlinskem levinjaku radovedno opazuje mimoidoče.

Ladje, ki so jih potopili Poljaki, dvigajo in jih popravljajo v Gdinji (Gdansk).

Prihod angleških čet na francosko bojišče. Čete korakajo skozi francosko vas.

Njujorski stadion, kjer je 50.000 gledalcev opazovalo igro s povodno žogo. — Slika je posneta iz letala.

Razbita dvorana v monakovski pivovarni, kjer je bil izvršen atentat

Amerika na strali Panamskega prekopa.

Trajen mir je mogoč le, če bodo državniki in državljani spoštovali krščanska moralna načela.

NAROCITE TAKOJ »DOMOLJUB«!

Če želite dobivati »Domoljub« po pošti, stane to 38 za celo leto. Če pa na skupen naslov pa 36 din za celo leto. — Pravice imate do požarne podpore 1000 din. — Ne pozabite, da je »Domoljub« obsežnejši kot vsi drugi tedniki, ki jih vedno vzporejajo z nami, in da ima redno dve strani slik.

Trnovec pri Celju. Pretekli torek je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Kozuha in velik kozolec, last g. Fazarina. Ogenj se je razširil še na velik kozolec, last posestnika Kozuha, in ga uničil. Skupna škoda znaša 300.000 din. Vlačani se zahvaljujejo vsem gasilskim četam za uspešno pomoč, kajti v nevarnosti je bila vsa vas.

Ljubno ob Savinji. Vsem Ljubincem je v spominu dan, ko je prišel v Ljubno neki Štos Adam iz Zagreba in sčeval in razburjal z neressničnimi vestmi. Štosa Adama je sodišče obsodilo v Celju na tri leta robije in na štiri leta izgube častnih državljanjskih pravic.

St. Pavel pri Preboldu. V združni dvorani je bil v nedeljo velik sestanek prostovoljnih gasilskih čet iz Dolenje vasi, Groblja, Kaplje vasi, Latkove vasi, Seč, Sv. Lovrenca, Sv. Magdalene, Prebolda, Grajske vasi, Ločice pri Polzeli, St. Petra in Trnave. Na sestanku je kapetan I. razr. g. Franjo Toš iz Celja imel na gasilce važno predavanje o vojnih plinih in o obrambi pred sovražnimi napadi iz zraka. Prav bi bilo, če bi se slična predavanja priredila za vse ljudstvo, ker so res potrebna. — Naša Kmetiška zveza bo imela v nedeljo 10. decembra sestanek, na katerem bo govoril šolski nadzornik g. Rusjan iz Celja. Vabljeni!

Ločica pri Vranskem. Prostovoljna gasilska četa v Ločici se zahvaljuje kumici ge. dr. Horvatovi za velikodušen dar ob priliki blagoslovitve novega prapora. Prav tako iskrena zahvala za pokroviteljstvo nad prireditvijo senatorju g. Alojziju Miheliču in gg. Smersuju Rudolfu in Kranjcu Marku ter vsem, ki so darovali za nov prapor. Ob tej priliki moramo poudariti, da bo tombola, ki bi morala biti ob priliki blagoslovitve, v kratkem, ko bo oblast to potrdila.

Mokronog. V nedeljo 19. nov. smo imeli zborovanje JRZ in MJRZ, na katerem sta govorila minister dr. Krek in župan inž. Likar. Dvorana prosvetnega doma je bila nabito polna mož in fantov. Zborovanje je otvoril tajnik krajevne JRZ in predsednik MJRZ Strupeh Tone ml., nakar nam je minister dr. Krek v prav izčrpnem, nad eno uro trajajočem govoru obravnaval notranji in zunanji politični položaj. Njegov govor je bil večkrat prekinjen z odobravanjem. Za dr. Krekom je inž. Likar v krajšem govoru omenil, kaj je napravil dr. Krek za krški okraj, ko je bil naš poslanec. Tu bi omenili le to, da je samo naša občina dobila pol milijona dinarjev od gradbenega ministrstva za gradnjo vodovoda. Ta denar je že nakazan in se bo vodovod pričel graditi na pomlad Udeležba in navdušenje na zborovanju sta dovolj jasen dokaz, da stoji Mokronog trdno za našim voditeljem dr. Korošcem in našim poslancem dr. Krekom. Ne bo nas razdvojilo govorjenje tistih ljudi, ki si v svojem sovraštvu do vsega, kar je slovenskega in katoliškega, izmišljajo in razširjajo najrazličnejše laži. Naše ljudstvo je politično zrelo, da zna pravilno presoditi, kdo je njihov pravi voditelj in kdo ne.

Slovenjgradec. Ono nedeljo popoldne je opazil strojevodja savinjskega vlaka, ki pripelje ob 18.46 v Celje, na tračnicah neko truplo, ki je ležalo poprek. Takoj je ustavil stroj in hotel ustaviti vlak. Lokomotiva je odbila truplo a tračnico, takoj nato pa je vlak ustavil. Ljudje so spoznali v ponesrečenki 18letno služkinjo Pahernik Antonijo, doma iz Vuzenica. V obupu si je hotela končati življenje. Previdnost pa je hotela drugače in je dekle dobilo le težje poškodbe po glavi in desni roki. Pahernikovo so odpeljali v slovenjgraško bolnišnico.

Kdor svoj materni jezik zavrije ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki stane v prah potepta in ne ve, koliko škode si dela.

Pismo iz južne zemlje

Ni mogoče povedati, s kolikim zadoščenjem smo tukaj sprejeli novice, da se je končno vendarle resila ona zamotana zadeva notranje ureditve naše domovine, saj smo celo tukaj stalno čutili napetost. Upamo, da se bodo sedaj izravnavala nasprotja, ki so bila tukaj v glavnem mestu posebnob občutna. Zunaj po Argentini je bila napetost vedno znatno manjša.

Sedaj pa naj opišem najprej tisti dogodek, ki je bil za naše stvari najpomembnejši. V Rosariju je bila birma. Rosarijo je velenost ki ima 600.000 ljudi. Tudi Slovencev živi tam precej. Bo jih nekaj 500. Dosti jih je zato, da je bilo treba pomisliti tudi na to, kdaj otrokom dati zakrament svetega Duha.

Prizadevali v naših dobrih mož, sodelovanje častitih šolskih sester in zlasti modro vodstvo našega rosarijskega konzula, je obrodilo lep sad. Ko sem prišel 9. oktobra v Rosari, sem našel že vse lepo pripravljeno. Radoostno so me sprejeli otroci v šoli, prav tako vesel so me pa bili tudi odrasli, katere sem mnoge obiskal na domu, a vsi, kateri so le mogli, so tudi prihтели na birmansko slovesnost, ki se je vršila 12. oktobra, ki je spominliti dan odkritja Amerike in narodni praznik.

Nemogoče je opisati življenost te zbrane množice, ko so spet poslušali potrkavanje zvonov, slovensko pesem in slovensko besedo. Bil je dan nepopisnega veselja ne le za 75 otrok, ki so bili pri birmi, temveč tudi za vse navzoče. Prišli so pa vsi, kateri so le mogli.

Cel teden sem si zelo dopusta. Ko je bilo slovesnosti v Rosariju konec, sem krenil dalje, še 400 km naprej v Cordoba, ki je tudi veliko mesto, ki leži na vnanju visokih gora. 300.000 prebivalcev ima. Naših ljudi živi tam čez 300. Kar je pa posebno značilno: tam je največ kranjskih Janezov. Mnogi belokranjci, mnogi iz Loške doline. Pritegnile so jih menda planine, ki so tam prav take, kakor so polhograjski griči ali Krim. Delajo pa zelo mnogi v kamnolomih.

Zal mi je ostalo samo en ves dan časa, katerega sem porabil za to, da sem obiskal kakih 30 naših družin in še ob 10 zvečer nazadnje še hitel v bolnišnico, da pripravim, na smrt bolnega rojaka.

Kaj pa letina? Čudno leto nalivov in neviht imamo. Prav čudež božji, kako da sem zadel jaz prav tak teden, ki je bil posebno lep. Skozi prostran žitna polja, koder je plenica še nastavljalna kila, lan pa je že tudi začel pripravljati glavice (sejajo ga zelo mnogo, a le zaradi semena). Če niso nevihte tega tedna pokvarile razkošno podobe tistega polja, če bo tako rastle, kakor

je pokazalo, bo letos silna žitna letina v tej deželi — toda, kdo kaj ve?

Med tem širnim poljem pa so posejana mesta, toda redka. Komaj na 30 km približno je kak kraj, ki so pa vsi dosti veliki. Vsak kraj se pa ponaša z ogromnimi »silos« ki so namenjeni za shrambo ogromnega žitnega bogastva te dežele.

Gotovo bi bilo zanimivo za vse titalce, če bi o teh stvarih kaj več popisal, toda nočem vzbujati preveč želje po tej tuji zemlji, ki je že pre mnogim rojakom ekopala prezgodnji grob in naredila že tolike nesrečne za čas in večnost.

Res je, da ima bogastva in lepote, toda... za kogal
Janez Hladnik.

Se vedno skrivaj preko meje

Orožniki na Prevaljah so prišli na sled, da je 49letni avtopodjetnik Franc Hrašt iz Poljane s svojim tovornim avtomobilom odpeljal v Zagreb 4 žide, ki so skrivaj prišli preko meje iz Nemčije. Avtopodjetnik je to priznal in izpovedal, da so mu plačali za vožnjo po 6 din za vsak kilometer. Te žide mu je dovedel 31letni delavec Stefan Leopold, ki je nemški državljan, prebiva pa v naši državi. Kakor izgleda, se tihotapstvo židov v našo državo še vedno nadaljuje. Za našo državo gotovo ni koristno, če prihajajo v njo tuji elementi, ki si potem tukaj na račun naših državljanov na ta ali drug način usvarjajo existenco. Fatalno pri celi reči je pa, da tistih, ki tihotapijo v našo državo žide, ne morejo biti kaznovani, ker je pač tihotapstvo raznih visoko zacarinjenih predmetov kaznjivo, tihotapstvo ljudi pa ne.

Tudi tihotapstvo naših ljudi v Nemčijo se ni prenehalo, čeprav se je že marsikdo od beguncev razočaran vrnil v našo državo. Orožniki v Črni pri Prevaljah so arretirali in oddali sodišču 47 letnega delavca Jožefa Jelena iz Koprivne, ker je za nagrado par čevljev pomagal 2 osebama skrivaj pobegniti preko meje v Nemčijo. V gozdovih okoli Koprivne najdejo taki begunci dovolj poti, da se neopaženo pretihotapijo čez mejo. Saj je takih primerov tam bilo že več.

»DOMOLJUB« ZASTONJI

Mnogi, ki ne zmorejo skromne naročnine, bodo lahko postali brezplačno stalni naročniki z vsemi pravicami plačujočih (torej bodo imeli tudi pravico do požarne podpore 1000 din), če nam pridobe pet novih naročnikov.

LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%**; proti odpovedi po **5%**

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v »Domoljubu«!

Jezim se — svarim

Našim dobrim materam in seveda tudi očetom velja tale beseda:

Dajte besedam pravi pomen! Tega mnogi ne znajo dati. Duhovnik svari na prižnici, pri šhodih, pri velikonočnem poučevanju ali kadarkoli že, pred raznimi nerodnostmi, ki se skušajo uriniti v njegovo župnijo. Sviri, opominja, opozarja. Njegova beseda ni vselej mehka in sladka kakor sam med in sladkor. Včasih dobi malo bolj ostri ton. Župnija pa se pogovarja iz cerkve grede: »Danes so bili gospod hudi.« V njegovi besedi vidijo jezo, zdi se jim, da iz duhovnega očeta govori srd in sovraštvo, ljubezni v njegovem nastopu nočejo videti ali je ne razumejo. Pride pa v hišo sladkač in se prilizuje, zlasti še tako zvanemu nežnemu spolu, bodisi materam ali dekletom: o njegova beseda je pa spretna kakor samo pristno in čisto zlato, kakor biseri in dragi kameni, kakor ljubezen sama. Pa če ti pride tak sleper od severa ali od juga, samo da ima medena usta; vse bo drlo za njim! Lepo zna govoriti, prijazen je, izobražen je, ni tak kakor so naši neotesanci. Toda! Ko pride ura spoznanja, ko začne teči solze, ko prevarana žrtev spozna, kako strašno je naselila: grunte ji je obetal, z avtom se bo vozila, kakor vladarica bo — na! Sedaj pa tako razočaranje! Prav v tednu, ko pišem te besede, govore in pripovedujejo in pišejo o dveh takih sirotah, ki sta naselili sladkim besedam »naših bratov« po jeziku, ali od severa ali od juga, je vseeno, izgovorjena je bila beseda »Hočem«, blagoslovljena je bila zveza vsega ženskega hrepenenja... po nekaj tednih pa je prišla na dan beseda: Oba ženina sta doma že poročena, imata doma vsak svojo ženo in otroke... Oh, kaj bo pa sedaj!

Zdi se mi, da sem zgrešil svoj cilj. Zato nazaj!

Kakor duhovnik, morata tudi vsak dober oče in vsaka prava mati nemalokrat priti na dan z besedo svarjenja in opominjanja. Pri otrocih pa zamera! Samo zmerjajo me. Samo vpijejo nad mano. Samo kregajo se. Da, tudi tako daleč amo že, da se nekateri oče in nekatera mati boje svariti svoje otroke, ker ne znajo ločiti svarila in opomina od jeze. Vsako svarilo jim je jeza in se zato perejo in opravičujejo, češ ne maram se jeziti.

Svariti in opominjati in na pravo pot svoje otroke voditi je naših očetov in mater sveta dolžnost. Nič zato, ali otroci ubogajo in poslušajo ali ne. Nič zato, ali otroci sprejemajo svarila dobrohotno ali ne. Svarjenje in opominjanje ni sicer edini del dobre vzgoje, pač pa spada k bistvenemu delu vzgoje. Ni ga otroka tako dobrega in tako popolnega, da bi nikdar ne potreboval svareče besede.

Svariti pa se ne pravi grmeti nad otrokom, svoje opomine spremljati s kletvijo ali z vpitjem, da se sliši po vsej vasi, svariti se pa spet ne pravi obelati samc sladkorčke in bonbončke, samo poniževati se pred otrokom, samo prositi in sladko govoriti: svarjenje mora biti včasih že združeno z malo bolj trdo in ostro besedo. Trda in ostro izgovorjena beseda še ni znamenje jeze in sovraštva. In ne beseda zmerjanja in zaničevanja ali morda celo poniževanja.

V čem pa prav za prav obstoja jeza. Nič naj nas ne bo sram, kar v katekizem po-

glejmo. »Z Jezo greši, kdor se čez mero razburja ali se želi maščevati.« Tako nas pouči o jezi katekizem, naš najbolj zanesljiv vodnik na poti našega vsakdanjega življenja in delovanja.

Da se vsak vzgojitelj bolj ali manj razburi, če vidi, da njegovo žilo ne gre tako v klasje, kakor bi bilo želeti, je umljivo. Ali vsako tako razburjenje še ne bo čezmerno. Saj nas vsaka skrb za otroke tudi bolj ali manj razburja. Pa kdo bi si upal trditi, da zaradi tega ni treba skrbeti za otrokel! Čezmerno razburjenje je navadno že v zvezi s podivjanostjo in poživljenostjo. Otroka bi, oziroma si morebiti pretepel, da je kar za črnel po životu, sunil si ga, da si je nago zvinil. Preklinjal si ga s »krvavimi in z zelenimi«, že veš, kaj hočem reči. S takim ravnanjem bi prestopil dovoljene meje razbur-

že dojenček potrebuje čim več gibanja in ni čudno, če so tudi zanj izdelani posebni sestavi telesnih vaj, posebna »dojenčkova telovadba«, ki naj jo mati izvaja z dojenčkom prav tako skrbno, kot ga skrbno hrani. Navodila glede te telovadbe so omenjena v večini knjig, ki govore o dojenčkovi negi. Najmanj pa, kar mora mati v tem oziru storiti, je, da privoščiči — vsaj starejšemu dojenčku — čim več svobodnega gibanja (brcaja, mahanja z ročicami, dviganja glave in trupa itd.), kajti le gibanje je res dražljaj za pravilen in skladen razvoj mišičevja in ne — kot so doslej zmotno mislili — temeljito in čim dalj časa trajajoče pivjanje.

Predšolski otrok naj se giblje čim več in če le mogoče, na prostem. Ne silij ga, da bi veliko sedel. Pusti ga, da čim več hodi, teka, skače, se prekucuje. Ko se bo primerno utrudil, bo že sam šel »čičati«. Tudi vpitja mu ne prepoveduj (po okoliščinah seveda): dobra vaja za takozv. pomožno dihalno mišičevje je. In kolikšnega pomena so razne igre! Kako prijetno se n. pr. izmenjavata tek in počitek pri igri »skarje brusiti« in tej sličnih gibalnih igrah. Preutrujenost ali izčrpanost otroka je tu nemogoča: kdor ne more več teči, malo počine, da si zbere novih moči za nadaljni tek. Tudi igre, kakor kolo (ali po nemški spaženki ringaraja) so zelo primerne, posebno še ob petju pesmic.

Soloobvezni otrok pa potrebuje gibanje ne samo kot činitelja, vplivajočega na rast, marveč že tudi kot nekakšen protikuiper proti škodljivostim sedenja. Gibanje kot sestavni del telesnih vaj pogloblja dihanje, poživilja krvni obtok, zlasti pa popravlja napake v telesni držji, ki nastajajo zaradi predolgotrajnega ali celo napačnega sedenja. Za otroško dobo so najprimernejše takozv. hitrostne vaje, to so vaje, kjer se izvrše isti mišični gibi ritmično in hitro eden za drugim (kot n. pr. pri hoji, teku). Prizadete mišice so torej izmenoma skršene in sproščene. Ko je mišica skršena, je brez krvi, ko se sprosti, priteče kri z novo hrano za mišico. Razkrojnine, ki nastajajo zaradi dela v mišici in ki povzročajo utrujenost, se pri hitrostnih vajih stalno odvajajo, zato se utrujenost ne pojavi tako hitro; če se pa pojavi, že po nekaj minutah mine. Srce in pljuča pa tudi mišice se manj utrudijo kot pa pri takozv. jakostnih vajah, kjer gre za večjo, včasih celo skrajnostno mišično delavnost (prim. dviganje bremena). Jakostne vaje za otroke te dobe niso primerne, ker škodujejo srcu in krv. obtoku, zlasti pa, ker ovirajo dihanje zaradi tega, ker je vse pomožno dihalno mišičevje zaposleno pri izvajanju jakostne vaje. (Spomni se, kako prenehaš z dihanjem, ko dviguješ težko breme!) Vrhu tega se pri takšnih vajah mišičevje hitreje utruji, ker ostaja dalj časa skršeno. Skršena mišica pa onemogoča dotok krvi v mišico, s tem pa tudi dotok nove hrane. Na drugi strani

jenosti. Zato moraš tudi takrat, kadar svariš, znati samega sebe obvladati.

Potem pa želja po maščevanju... Maščevanje rodi vsaj škodo, prinese vsaj nesrečo, če ne gotovega poboja, smrti ali kaj temu podobnega. Vprašam vas, očetje in matere, ali res bočete s svojimi svarili in opomini videti svoje otroke nesrečne, ali jim res hočete škodovati? Niti pri najstrožjem svarilu ali opominu vam kaj takega na misel ne pride. Kadarkoli svoje otroke svariš ali opominjate, svojim otrokom le dobro želite. Ali ni tako?

No, vidite, sedaj se pa razumemo. Le da bi nas razumela tudi mladina! Kdor vas sviri ali opominja, vam vsem le dobro želi, kdor se vam hlina ali prilizuje, kdor k vašim nerodnostim molči in vedno le molči, tega se pa bojte. Njegovo molčanje vam bo več škodovalo, kakor pa njegova »ljubezen«, ki pa seveda ni niti senca prave ljubezni...

Otrok in telesne vaje

pa je onemogočena nahitra odstranitev snovi, ki povzročajo utrujenost. — Tudi v šolski dobi so zelo koristne razne gibalne igre (loviti sec, »križanje« itd.). Tudi tekmovalni tek, začeti z 20 m dolgo progjo, je dovoljen v prvem šolskem letu. Vsako leto sme biti progja za 10 m daljša, tako da je v četrtem šolskem letu dolga že 50 m. Prav primerne za to dobo so tudi razne spretnostne vaje, kamor spadajo zlasti proste vaje, ki so najbolj sposobne, da postanejo lepodržne vaje, ki popravljajo lažje prirojene napake v telesni držji in izravnavajo pri sedenju v šoli ali zaradi enostranskega poklicnega dela nastale nepravilnosti. Pri prostih vajah niso mišice nikoli preobremenjene, nikoli prisiljene dolgotrajne skrčenosti. Vse mišice (delujoče in proti delujoče) se razvijajo enakomerno, a ne premočno! Poseben pomen imajo proste vaje za sklepe, ki postanejo in ostanejo gibljivi. Če se telesnim gibom pri prostih vajah pravilno prijavljajo gibi prsnega koša pri dihanju, nastanejo dihalne vaje, ki imajo za posledico izboljšanje dihanja in prežračevanja pljuč ter dober razvoj prsnega koša. — Za to dobo so prav malo pripravljive vaje na orodju in sicer le v toliko, v kolikor so lažje orodne vaje spretnostne vaje in če so kratkotrajne. Za otroke, ki ima mišičevje in vezi še slabotne, ni orodna telovadba.

Otrok v drugi polovici svoje šolske dobe (od 9.—12. leta) ljubi še vedno igre, toda takine, kjer naj se izkaže njegova hitrost, spretnost in duhaprisotnost. Primerne so za to dobo razne igre z žogo, skoki v daljino, višino in z zaprkami. Pri 12. letih je dovoljen tudi tekmovalni tek na 100 m. Niso pa še dovoljene razne vztrajnostne vaje, t. j. vaje, za katerih izvršitev se zahteva daljši čas. Tako n. pr. ni vztrajnostni tek za mladino; ob njem in drugih vztrajnostnih vajah se rade pojavita preutrujenost ali celo izčrpanost.

NAZANILA

n Stara Leka. Prosvetno delo v starološkem domu se je zopet pričelo. Igralska družina bo otvorila sezono v nedeljo 26. novembra ob pol 4 popoldne s pomenljivo narodno igro s petjem — Mlinarjev Janez. Kdor želi videti junštvo, trpljenje in ljubezen do slovenske grude in krvi, ta naj ne zamudi prve letošnje predstave. Igro bomo ponovili 3. decembra ob pol 8 zvečer. Obenem se opozarjamo na Miklavžev večer.

n Sv. Helena. Prosvetno društvo pri Sv. Heleni bo uprizorilo v nedeljo 28. novembra ob 3 popoldne v domu pretresljivo sodobno vojno dramo »Štirje poročniki-piloti«, ki padejo kot žrtve izdajč za svobodo češkega naroda. Pridite pogledat, nikomur prav gotovo ne bo žal! — Naši fantovski sestanki se pričnejo v torek 28. novembra ob 8 zvečer o domu. Na sestankih bodo važna predavanja. Vabljeni vsi člani fantovskega odseka in prijatelji!

„Domoljub“ je najbolj razširjeni tednik med vsemi Slovenci!

Razpisujemo
ne 500 ampak
nad

Nagrade so:

Radijski
aparati,
harmonike,
dvokolesa,
plugi,
brzoparilniki,
brzoparilni
lonci,
kuhinjska
posoda,
čevli,
blago za
obleke, srajce
in razna
druga
korisna
darila

7000

lepih nagrad

za vse dosedanje in nove naročnike „Domoljuba“

Žrebanje bo pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega
notarja **dne 15. februarja 1940.**

Do žrebanja bo imel pravico vsak „Domoljubov“ naročnik, kdor
bo plačal naročnino za celo leto 1940 do dne 31. januarja 1940.

Požarna podpora 1000— din.

Kdor nam pridobi pet novih naročnikov, ki
bodo plačali naročnino za celo l. 1940, bo do-
bival sam „Domoljub“ za celo l. 1940 zastonj

**Vabimo vse dosedanje naročnike „Domoljuba“ da nam pri-
dobe novih naročnikov**

Kdor že sedaj naroči in plača naročnino „Domoljuba“ za celo
l. 1940, bo dobival „Domoljub“ do konca tega leta zastonj

Ne pozabite, da rabite v teh časih zvestega prijatelja in svetovalca.
„Domoljub“ Vam to hoče biti! Zato ga čimpreje naročite in navdušite
zanj še druge.

Ne pozabite! „Domoljub“ ima vedno 2 strani novic v slikah!

Ne odlašajte z naročilom!

Uprava „Domoljuba“

